

Glasillo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
Telephone: WEnderson 3813

GLASILLO K. S. K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24th, 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1102, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1911.

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota

Je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
pornna organizacija
v Ameriki

Posluje že 50. leto
KAMPANJA ZMAGE
naše Jednote je v teku.
Pridobivajte nove člane
mladinskega oddelka!

ČETIRTO KAMPANJSKO POROČILO

V teku prvih štirih tednov sedanje kampanje je bilo vpisane \$68,750 nove zavarovalnine. Za začetek je to precej lepa svota, na vsak način pa je potrebna, da se zanimanje za kampanjo nekoliko bolj oživi. Nekatera društva prav pridno pridobivajo novo članstvo, na drugi strani so pa društva, ki v tej kampanji niso še ničesar storila. Če hočemo, da bo kampanja uspešna, je potrebna, da vsa krajevna društva pridno agitirajo in pridobivajo novo članstvo. Naše geslo naj bo: **\$150,000 nove zavarovalnine vsak mesec!**

V Glasilu minulega tedna je bilo poročano, da drugi armadi, kateri načeljuje general Zefran, preti nevarnost. Vse je izgledalo, da bo general Germ s svojo (prvo) armado pretrgal linijo druge armade. Dogodilo pa se je nekaj nepričakovane in to je, da je general Lekšan, poveljnik četrte armade, prehitel prvo armado in s hitro in močno ofenzivo obkolil drugo armado. Sedaj pa preti nevarnost general Lekšanovi armadi. Od katere strani, je za enkrat še tajnost. Lahko pa se omeni to, da sedaj so razpostavljene armade po sledečem redu: 4, 2, 1, 3, 6, 7 in 5.

Ob zaključku tega poročila, zavzema prvo mesto četrta armada, katere voditelj je general Lekšan. Katera armada bo na prvem mestu prihodnji teden? Generali pozor!

JOSEPH ZALAR, glavni tajnik.

K. S. K. J. VICTORY DRIVE KAMPANJA ZMAGE K. S. K. J. April 22nd to April 29th, 1943 REPORT NO. 4

First Victory Army	
Prva armada	
General John Germ, Supreme President KSKJ.	
General John Germ, glavni predsednik KSKJ.	
Soc. No. (Dr. St.)	Insurance (Znesek)
1	\$2,500.00—\$ 2,500.00
Second Victory Army	
Druga armada	
General John Zefran, First Vice President KSKJ.	
General John Zefran, prvi glavni podpredsednik KSKJ.	
53	\$2,000.00
108	1,000.00—\$ 3,000.00
Third Victory Army	
Tretja armada	
General Math Pavlakovich, Second Vice President KSKJ.	
General Math Pavlakovich, drugi glavni podpredsednik KSKJ.	
81	\$ 500.00—\$ 500.00
Fourth Victory Army	
Četrta armada	
General Joseph Lekšan, Third Vice President KSKJ.	
General Joseph Lekšan, tretji glavni podpredsednik KSKJ.	
42	\$1,000.00
79	1,000.00
80	4,000.00
111	1,000.00
115	1,000.00—\$ 8,000.00

Fifth Victory Army	
Peta armada	
General Michael Cerkovnik, Fourth Vice President KSKJ.	
General Michael Cerkovnik, četrti glavni podpredsednik KSKJ.	
164	\$ 500.00—\$ 500.00
Sixth Victory Army	
Šesta armada	
General Johanna Mohar, Fifth Vice President KSKJ.	
General Johanna Mohar, peta glavna podpredsednica KSKJ.	
7	\$1,500.00
80	1,000.00
123	1,000.00
168	1,000.00—\$ 4,500.00
Seventh Victory Army	
Šteda armada	
General Geo. Pavlakovich, Sixth Vice President KSKJ.	
General Geo. Pavlakovich, šesti glavni podpredsednik KSKJ.	
83	\$ 250.00
216	500.00—\$ 750.00

Total (Skupaj) \$ 19,750.00
Previous report (Zadnji izkaz) 49,000.00

Grand Total (Skupaj) \$68,750.00

JOSEPH ZALAR,
Supreme Secretary—glavni tajnik.

VABILO NA PROSLAVO MATERINEGA DNEVA
Cleveland, O.—Kakor vsako leto, tako bo tudi letos in sicer prihodnje nedeljo, 9. maja na Materin dan dekliški pev. zbor Baraga zvečer ob 8 priredil jako lep program v dvorani šole sv. Vida. Na programu bosta dva mični igrice, ena slovenska, ena pa angleška, tako bodo de-

klata tega zbora zapele nekaj znanih pesmi, potem se pa vrši ples in prosta zabava. Za goste bodo pripravljene mize, kjer se jim bo serviralo razna okrepčila. Cenjeno občinstvo je prijazno vabljen, posebno pa še naše drage matere!

Obsodbe laškega vojaškega sodišča

Prejeli smo izvirno poročilo iz Slovenije, datirano od decembra 1942, v katerem so na kratko navedene naslednje odsodbe italijanskega vojaškega sodišča v Ljubljani:

Alojz Vodnik, roj. leta 1900 v Ljubljani, obsojen "in contumaciam" (t. j. v odsotnosti) na dosmrtno ječo.

Jakob Posar, roj. leta 1899 v Št. Petru na Krasi, obsojen "in contumaciam" na dosmrtno ječo.

Valentin Marušič, roj. 1924 v Ljubljani, obsojen na dosmrtno ječo.

Vladimir Stopisnik, roj. 1907 v Ljubljani, bivši uradnik, obsojen "in contumaciam" na dosmrtno ječo.

Stanislav Zakrajšek, roj. 1921 v Lanisico (Lanišče), obsojen na dosmrtno pečo, radi soudeležbe v bojih z italijanskimi vojaškimi silami v mesecu avgustu in septembru 1942, v bližini Jake vasi.

Ivan Filipio, roj. 1912 v Podlipi, obsojen na dosmrtno ječo.

Anton Stojner, roj. v Grbolju, leta 1908, stanujoč v Želimirju, obsojen "in contumaciam" na dosmrtno ječo.

Ignacij Pajk, roj. 1904 v Stični, kovač, obsojen na dosmrtno ječo.

Alojz Zajc, roj. 1919 v Dobroviči, dijak medicince, obsojen "in contumaciam" na dosmrtno ječo.

Ivan Kmet, roj. 1906 v Ribnici, dijak medicince, obsojen na dosmrtno ječo.

Anton Majnik, roj. 1908 v Volčah, učitelj, obsojen na dosmrtno ječo.

Filip Tekavec, roj. 1912 v Ribnici, obsojen na dosmrtno ječo. Vse te obsodbe so bile izrečene v Ljubljani v mesecu decembru 1942.

NAJVEČJA ŽELEZNIŠKA POSTAJA NA SVETU

Grand Central Terminal ali železniško postajo v New Yorku se smatra za največjo te vrste na celem svetu. Njeno poslojstvo in vsi železniški tirji iste z različni skladišči zavzemajo namreč 48 akrov zemljišča. Lansko leto je izstopilo in vstopilo na tej postaji 51,044,587 potnikov.

Sedemdesetletnica sestre Helene Mally

Mrs. Helen Mally

Srečen in vesel je lahko vsak, kdor doseže svoj 70. rojstni dan! Vse to veselje je gotovo v polni meri dne 30. aprila t. l. življala večletna predsednica največjega ženskega društva naše Jednote, društva Marije Magdalene, št. 162 Mrs. Helene Mally v Clevelandu, O., ki je pred toliko leti nazaj zagledala luč sveta v romantičnem trgu Železniki na Gorenjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1900. Naj bo pred vsem omenjeno, da vodi sestra Mally urad predsednice navedenega društva neprestano že 24 let; članice jo visoko čislajo in spoštujejo kot skrbno mater društva.

Naša jubilaninja je rodila deset otrok, od katerih jih je šest umrlo v zgodnji mladosti, živih je pa še četvero. Pred 25 leti ji je umrl ljubljenski soprog Jakob in potem je sama vzgajala svojo družinico, katero je tudi res dobro vzgojila. Sin dr. James je znani zobozdravnik in konzul Jugoslavije, hčerka Julia je s činom poročnika kot bolničarka v ameriški armadi, hčerka Anna je poročena z William Zerjalom in hčerka Anes je pomočnica v bratovem zobozdravniškem uradu. Družina ima svoj prijazen dom na 1105 E. 63rd St.

Na zadnji mesečni seji dne 3. maja so ji članice društva priredile presenečenje. Podpredsednica Marjanca Kuharjeva ji je v imenu članice deklamirala primerno pesmico in pripela krasen šopek rož na prasa; tajnica društva Mrs. Mary Hochevar ji je tudi čestitala k 70-letnici in za njen god, ki je bil ravno na isti dan, v imenu članice izročila lično usnjato ročno torbico v spomin, v torbici se je pa nahajala precej lepa denarna svota. Navzgor na seji je bil tudi urednik Glasila, ki je jubilaninji čestital v imenu glavnega odbora K. S. K. Jednote.

Ob lepi udeležbi članice se je vse radovalo tega spominkega dneva in izražalo sestri Mally svoje čestitke, za kar se je iskreno zahvaljevala, češ, da ni nikdar pričakovala kaj takega.

Mrs. Mally, splošno poznana in spoštovana v naši clevelandski naselbini kot marljiva delavka na društvenem, cerkvenem in narodnem polju, je še

Strašna poročila iz Slovenije

(Posneto iz "Bazovice" od 15. januarja, 1943—v izvornem poročilu).—Vojaško vojno sodišče je obsodilo na smrt Erjavca Avgusta iz Oslice, na dosmrtno ječo pa Erjavca Josipa, Erjavca Alojzija, oba iz Oslice; Zajca Vincenca iz Mleščevca pri Stični in Kutnerja Alojzija iz Krškega Potoka.

Zaradi kršitve predpisov o prehrani in preskrbi je bilo v mesecu decembru 1942 obsojenih nekaj sto ljubljanskih trgovcev in obrtnikov na razne denarne kazni od 500 do 5,000 lir.

V koncentracijskem taborišču je umrl dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah.

Po najnovejših poročilih je v italijanskih koncentracijskih taboriščih vsega nad 30,000 Slovencev. Večino tvorijo Slovenci iz Ljubljanske pokrajine, v zadnjem času pa so ponovno odvedli mnogo Slovencev tudi iz Julijske Krajine.

V svojem govoru v Gorici—o katerem smo svoječasno že poročali—je Mussolini tudi dejal, da bo znala Italija iztrebiti Slovence, če bi druga sredstva odpovedala. Ta del njegovega govora listi niso objavili. Sedaj izgleda, da se je Musso premislil. Vzrok: polem v Libiji.

Beograjska in ljubljanska univerza, pravna fakulteta v Subotici in fakulteta umetnosti v Skoplju so zaprte.

Ljubljanska univerza je bila oropana; posebno velika je škoda v tehničnem inštitutu, katerega znanstvene priprave in laboratorije so Italijani kar v celoti odnesli v Italijo.

Vseučilišna knjižnica v Ljubljani je izropana; mestna knjižnica in muzej v Mariboru, mestna knjižnica in teološki muzej v Celju, knjižnica samostana trapistov v Rajhenburgu, knjižnica in laboratorij v Št. Vidskem liceju (Ljubljana) in 575 drugih knjižnic in institucij—vse je bilo oropano in uničeno.

Beograjska univerza je deloma porušena, njene znanstvene priprave, aparati in knjižnične deloma pokradene, deloma poškodovane.

Narodna knjižnica v Beogradu je popolnoma uničena; etnografski muzej in tudi vsi drugi muzeji so oropani. Ljudske knjižnice v Beogradu in Skoplju so oplenjene in oropane.

Ljudska univerza v Beogradu—skoro 5,000 kvadratnih metrov—je popolnoma porušena in razdrta.

V Srbiji, Sloveniji in ponekod tudi na Hrvaškem so šole—200 do 300—zasedene od vojaške oblasti. Od 20 do 30 univerzitetnih profesorjev je bilo pomorjenih. Šolskih učiteljev

KEGLJAŠKA TEKMA KSKJ V POLNEM RAZMAHU

Ko bo današnja izdaja Glasila romala po pošti proti svojim ciljem, bo na Southwest kegljišču v Chicagu, Ill., grmel vesled padanja krogel in kegljačev in priliki 16. redne letne kegljaške tekme naše ondotne kegljaške zveze. Kegljalce se bo od četrtka, 6. maja do naslednje nedelje 9. maja.

Kakor se nam končno poroča, je bilo za to tekmo prijavljenih 93 skupin, ali 465 kegljačev in kegljačic iz desetih naselbin, to število je od lanske tekme v Waukeganu za 30 skupin manjše, vzrok temu je omejena transportacija vsled vojnih razmer in pa delo.

Najbolj številno bo zastopana čikaška naselbina in sicer z 39 skupinami; 17 moških pod 45 letom starosti, pet skupin nad to dobo starih, 12 ženskih skupin in pet mladinskih. Mesti Chicago sledi Waukegan z 19 raznimi skupinami, zatem Joliet z 12, Milwaukee devet, Sheboygan sedem, South Chicago šest, Indianapolis tri, Aurora in La Salle po eno; tako bosta kegljali tudi dve skupini glavnih odbornikov. Vseh skupin bo 50 moških, sedem nad 45 let starih, 31 ženskih in pet mladinskih. Izmed teh skupin

po pet, bo kegljalo tudi 91 para (doubles) in 182 posameznikov. Skupne denarne nagrade znašajo \$1,600.

Za prvenstvo bo zopet kegljala večina lanskih zmagovalcev. Posebno pozornost bo zbujal nastop najboljšie kegljačice iz Indianapolisa, Ind., sestre Berthe Urbančić, ki bo kegljala s svojo tekmovalko sestri Tillie Pesut.

Okrepčila za grlo in želodec bodo kegljačem na razpolago v kleti "Rathskeller," pod kegljiščem, med tem ko se vrši kegljaški ples v soboto zvečer v šolski dvorani sv. Štefana.

Za kegljače bodo v nedeljo sv. maše v domači farni cerkvi ob 6, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 in 11:30.

Prijatelji lepega kegljaškega športa so ponovno vabljeni, naj pridejo čez teden ob večerih in v nedeljo čez dan gledat, kako se bo lesene vojaže z lesenimi bombami podiralo; posebno vpludno so vabljeni na obisk naši člani-vojači, nahajajoči se te dni na dopustu in iz bližnjih taborišč.

Vsem skupaj pošilja uredništvo našega lista iskrene sobravske pozdrave in mnogo "štrajkov" pri podiranju kegljev. Ziveli!

PREMIJRJE V PREGORGARSKI STAVKI

Washington, D. C., 4. maja.—Od vseh krajev, prihajajo poročila, da se je od več kot 500,000 premogarjev, ki so v petek o polnoči pričeli s stavko, večeraj zjutraj precej vrnilo na delo, kot je to priporočal predsednik Roosevelt. Toda večina bo šla na delo šele danes zjutraj, kot je ukazal predsednik unije John L. Lewis.

Kot se sliši, se bodo začela danes pogajanja v zahtevi premogarjev, da dobe \$2 na dan več plače. Pogajanja se bodo vršila pri tajniku notranjih zadev, Harold Ickesu, kateremu je predsednik Roosevelt poveril oblast nad vsemi premogarovi potem, ko je ukazal, da jih prevzame vlada.

John L. Lewis, predsednik premogarske unije je ukazal članom, naj se vrnejo v tork na delo za dobo 15 dni. V tem času naj bi bil dosežen sporazum med premogarji in premogovnimi družbami. Ickes bo skušal v tem času doseči poravnano. Ako je ne bo pa ob tem času, ni znano, kaj bo zopet napravil John L. Lewis. Stavke pa skoro gotovo ne bo več, ker bi v tem slučaju nastopilo vojaštvo, ker ima vlada zdaj oblast nad premogarovi, kar se tiče obratovanja istih. Svarilo predsednika Roosevelta, da morajo premogarovi obratovati, bo še ravno tako dobro držalo čez 15 dni, kot drži danes.

Rooseveltov osebni tajnik Early je večeraj rekla, da vse, kar je predsednik Roosevelt izjavil v svojem nedeljskem govoru po radiju, drži danes, bo držalo čez dva tedna in bo držalo čez dve leti.

ZA OBNOVO POLJSKE

London, Anglija.—Semkaj iz Amerike se poroča, da predsednik Roosevelt in naš zunanji minister Eden odobravata restoracijo ali obnovo Poljske po končani vojni; meje iste naj bi se uredilo po njenem predvojnem stanju.

Kakor znano, se je leta 1939 po nemškem vpadu izselilo v Rusijo okrog pol milijona Poljakov, katere Rusija danes smatra za svoje državljane. Poljska vlada v izgnanstvu (v Londonu) želi, da bi se te domačine, tako tudi po Nemčiji in Rusiji zavzeto ozemlje po končani vojni zopet Poljski priklopilo, češar pa Rusija ne odobrava.

ZENSKE V 78. KONGRESU

V sedanjem, 78. kongresu Združenih držav se nahaja osem žensk in sicer so te:

V senatu: Hattie D. Caraway, demokratinja, iz Jonesboro, Ark., v nižji zbornici pa: Clare Boothe Luce, republikanka, iz Greenwich, Conn., Mary T. Norton, demokratinja, iz Jersey City, N. J., Edith Nourse Rogers, republikanka, iz Lowell, Mass., Margaret Chase Smith, republikanka, iz Skowhegan, Me., Winifred C. Stanley, republikanka, iz Buffalo, N. Y., Jessie Sumner, republikanka, iz Milford, Ill., in Mrs. Frances P. Bolton, republikanka, iz Clevelanda, Ohio.

EVERYBODY BUY WAR BONDS AND STAMPS
Think War And Buy War Bonds—at least 10% of your net worth

DRUŠTVO SV. ANE, ST. 106, NEW YORK, N. Y.

Drage mi sestre: Vzemite si naznanje, da prihodnja naša seja se vrši 9. maja ob 2:30 popoldne in sicer v jedilni sobi v župnišču, prosim, bodite točne.

Ker bo 9. maja ravno Materni dan, zato ima cerkev svojo predstavo v dvorani in se začne ob štirih popoldne točno.

Bilo bi lepo, da bi se tudi iste udeležile, ker čisti dobiček gre za cerkev.

Torej na svidenje!

Jennie Tonceh, tajnica.

DRUŠTVO SV. VALENTINA, BROJ 145, BEAVER FALLS, PENNSYLVANIA

U spomenu našemu pok. članu Javljamo članstvu in ostalim prijateljem diljem Sjedinjeni država jako žalosno vijest, da smo izgubili iz naše sredine jednog našeg vrednog i poštenog člana kojega i sliku ovdje donosimo, tako da ga članstvo još jedan put upoznat može a ta je

Staff Sgt. Thomas Pavlinich, koji je u vojski nastradao nesretnim slučajem.

Pokojni Tom bio je poznat poput mnogo drugi mladića u vojsku ili armiji, da brani čovječanstvo i slobodu, on se je tam kao vrli mladić odazvao, bio je dodijeljen U. S. Army Air Force i poslat na Barkdale Air Field, La., gdje je on marljivo vršio dodijeljeni mu posao, bio je bombardier na bombniku. Da je u istini bio marljiv i vršio svoju dužnost, to je i dokazao svojim činom gdje mu je bila podijeljena i povjerena visoka počastnička čast kao Staff Sergeant ili po naše narednik.

Dne 15. januara ove godine oko 2 sati na večer dobili su zapovijed da odlaze na nočno vježbu, i pokojni Tom ne slušajući zla, pošao je veselo i zadovoljno i još je kazao iz šale svojim prijateljima, koji su ostali na zemlji, da ako u slučaju dodje njegova mlada žena, sa kojom se je prije njegove smrti tre mjeseca oženio, da ga neka pričekaja, dok se on vrati. Ali on se tog puta više nikada živ vratio nije, jer njihov aeroplan, odnosno bombnik jedva da se je digao od zemlje, nekoliko stotina noga, jedan motor im se vozio i prestao raditi, a drugi nije mogao teginju uzdržati i on je sa svam silom pao natrag na zemlju i pretvorio se u oganj. Tu je naš dragi Tom sastao svoju smrt kao i petorica drugih vojnika.

Njegovo tjelo dopremljeno bilo je u roditeljsku kuću ovamo u pratnju sa počasnom stražom od jednog vojnika po imenu Keysi, koji je bio pokojnog Toma osobni prijatelj i vjenčani mu kum.

Pokojni Tom pokopan je po crkvenim odredima. Po odsluženju sv. misi, Rev. Sima pregovorio je u kratko o životu i smrti pokojnog Toma, crkva je bila dupkom puna našeg i stranskog naroda; ali to nije bilo oka, koje suzu spustilo nije. Sprevodu je prisustvovalo preko stotine automobila i razne narodnosti, jerbo je pokojnik bio vrlo ubljubljen u ovoj okolini.

Pokojnog Toma oplakuje njegova razevljena supruga Mary te tujiući roditelji Tom i Marija Pavlinich i tri sestre: Mrs. Mary Whiting, Mrs. Dorothy Maricio i Anna Pavlinich te jedan brat, koji je također vojni obvezanik Nick Pavlinich i mnogo druge rodbine i prijatelja. Pokojnom Tomu neka bude pokoj vječni i neka mu sveti svetlost Nebečka, a njegovim tugujućim roditeljima i suprug i sestrama i bratu i drugo rodbini njegovoj naše iskreno saučeeše.

Peter Skacan, član društva i bivši delegat, izvjestitelj.

DRUŠTVO MARIJE POMOC KRISTJANOV, ST. 165, WEST ALLIS, WIS.

Naznanjam vam, da smo dobile vabilo od podružnice št. 17 SZZ in od Victory Cadets Drill Team, da bodo praznovala 15-letnico in blagoslovile zastavo, na materinski dan, dne 9. maja. Sklenjeno je bilo na zadnji seja, da se bomo udeležile te prireditve; ob 8. uri zjutraj ob sv. maša in ob 3. uri popoldne pa program v Labor dvorani; torej prosim, pridite v velikem številu.

Sedaj imamo še na bolniški listi sledeče: Justine Schuster, Antonia Kozmuth in Mary Podlesnik; vedno je še bolana na svojem domu tudi sestra Mary Pazdirtz; obiskujte jih, saj veste, kako se bolniku dobro zdi, če pride društvena sestra k nji na obisk. Želimo vsem tem bolnim sestram zopetno povrnitev ljubelega zdravja.

Mary Petrich, tajnica.

DRUŠTVO SV. ANE, ST. 170, CHICAGO, ILL.

Šestnajsta kegljaška tekma KSKJ je tukaj. Že večkrat sem slišala, da je naše mesto vetrovno (windy) in kakor je dozdaj izgledalo, je bilo preveč mirno brez vetra ali kakor bi rekla, bilo je pretiho, ko bi moralo pihati na vse strani. Da, spet bo tukaj v našem mestu kegljaška tekma KSKJ. O, pa ne sodite Chicage poprej, predno se ne prepričate, da čeravno nismo pihali z vetrom (tega imamo že več kot preveč, želimo si pomladnega sonca), da spimo. O ne, v teh zadnjih dnevih delajo skupna čikaška društva KSKJ noč in dan, za uspeh te tekme, kakor tudi, da se nadaljuje ta lepi sport za mladino, kakor tudi za starejše. Čeravno se nahajamo v času, ko so nas morali zapustiti naši sinovi, da nas branijo pred sovražnikom, ki je napadel naš domovino, vendar bomo mi starejši, ki smo ostali doma, skušali nadaljevati to delo, za katero je naša mladina tako navdušena, kolikor bo v naših močeh. In, ko bo končana ta strašna vojska in pridejo naši zmagovalci nazaj domov, bodo gotovo ponosni, da je članstvo KSKJ storilo svojo dolžnost; nadaljevalo je delo in jih tudi finančno podpiralo po svojih močeh. Ko bo ta številka Glasila razposlana, bodo naše čikaške skupine že keljale, da se bo vse kadilo.

To pa vas kegljavce iz drugih naselbin naj ne ustraši, pripeljite s seboj svoje prijatelje in znance v naše mesto med prijazne čikaške Slovence in skušali vam bomo storiti vaše bivanje med nami prijazno in veselo.

Pozdravljeni nam glavni odborniki in kegljave iz drugih naselbin; to vam kliče v imenu pripravljalnega odbora

Anna Frank.

DRUŠTVO SV. ANE, ST. 173, MILWAUKEE, WIS.

Poročati moram žalostno vest, da nam je kruta smrt odvzela iz naše sredice članico Ano Klemenc. Rajnika sosestra je

bolehala že dalje časa, dokler je ni 18. aprila smrt rekla tripljenja. Pokopana je bila v sredice, 21. aprila na Mt. Olivet pokopališču ob lepi udeleži članic.

Tem potom se zahvalim Rev. Anton Schiffrerju, ko so molili ročni venec na predvečer pogreba.

Pokojnica je bila dobra članica našega društva in je bila pred časom tudi več let podpredsednica. Zapušča žalujočega soproga, hčer in tri sinove, ki so vsi v službi Strica Sama. Dva sinova sta prišla na pogreb, tretji pa se nahaja neke v Avstraliji.

Počivaj v miru božjem, draga sosestra! Preostalom pa izrekamo v imenu društva naše sozalje.

Sosestrski pozdrav,

Antonia Velkoverh, tajnica.

DRUŠTVO MARIJE POMA-GAJ, ST. 176, DETROIT, MICHIGAN

Članstvo našega društva je vljučno vabilno, da se udeležijo prihodnje seja v nedeljo, 9. maja v navadnih prostorih; pričetek točno ob dveh popoldne; pridite vsi!

Bratje in sestre! Nered vas nadlegujem s tako prošnjo ali vabilom, toda to je moja dolžnost kot predsednika društva, da vas opozarjam tudi na vašo dolžnost do društva in Jednote. V sličnih naznanilih vsak uradnik društva želi, da bi se kolikor mogoče veliko članstva seja udeležilo, in to je tudi moja želja v tem dopisu. Prosim vas za malenkost, katero lahko vsak član ali članica izvrši brez kakega posebnega truda, ako pri tem pomisli, koliko truda in žrtvovanja morajo vaši uradniki društva prestajati.

Na prihodnji seja si boste izvolile novega predsednika, kajti jaz moram odstopiti, ker se ne morem več tako žrtvovati in delati za društvo. To je moja zadnja prošnja kot vaš predsednik, zatorej ne prezrite iste!

Se enkrat vas prosim, pridite v velikem številu na to seja. Na svidenje dne 9. maja v cerkveni dvorani!

S sobratskim pozdravom,

Frank Hrescak, predsednik.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 191 CLEVELAND, O.

Prosim vse naše člane in članice, da mi vrnejo odrezke (ali stubs) do 10. maja, ker na seja 12. maja bodo rabljeni in kdor jih ne bo imel vrnjenih, ne bo imel prilike do sreče, plačati jih bo pa moral vseeno. Zatorej vas prosim, da jih prinesete na dom tajnice do zgoraj omenjenega dneva. Po seja 12. maja bo nekoliko zabave za vse člane in tudi za druge, ako kupi pri vratih nekaj listkov za "Defense Bond."

Pridite in pripeljite tudi svoje prijatelje seboj.

Obnem tudi prosim, da se malo pobrigate za kampanjo mladinskega oddelka, kdor ima kakega otroka, naj ga vpiše v našo Jednoto, kjer bo otrok dobro zavarovan.

Vseh naših fantov imamo že 19 pri vojaki in kmalu jim sledijo še drugi. Bog daj že kmalu konec te nesrečne voj-ske in da bi se kmalu vsi zdravi in veseli vrnilo domov!

Pozdrav,

M. Ropret, tajnica.

DRUŠTVO SV. KRISTINE, ST. 219, EUCLID, O.

Cenjeni mi člani in članice! Opozarjam vas, da se gotovo udeležite seja 9. maja, točno ob 2. uri popoldne v navadni dvorani, pripeljite seboj odrezke onih tiketov in denar, da gre stvar naprej. Dolžnost vsakega je, da sedeluje z odborom, ki je pripravljen, da pomaga vsestransko, da bi bil uspeh, zato naj nobeden ne manjka kateremu le čas dopušča v nedeljo, 9. maja, ob 2. popoldne

v dvorani sv. Kristine na 222. cestl.

Za naše vojake se gre, za to bo treba preiskrbeti. Torej gajte, da pridete na to seja. Naše društvo ima že 30 članov v službi Strica Sama. Mi, ki smo še doma, pridite akupaj ta dan. Ako boste zanemarjali vse, vam bo žal prej ali slej. Zato delajmo, dokler je še čas!

Sosestrski pozdrav vsemu članstvu našega društva!

Terezija Zdešar, tajnica.

DRUŠTVO ST. FRANCIS, ST. 236, SAN FRANCISCO, CAL.

Vabilo na veselico

S tem priznajo vabim vse naše člane in članice na našo društveno plesno veselico, ki se vrši dne 16. maja zvečer v Slovenskem Domu na 2101 Mariposa St. Vsak naj se izvoli udeležiti, če mu le mogoče! Povabite in dovedite seboj tudi svoje sorodnike, znance in sosedo, pa tudi naše slovenske vojake, ki bodo ta dan na dopustu. Vsi dobro došli!

Dalje naznanjam, da bomo imeli v mesecu maju 35 centov posebne naklade za našo društveno blagajno za vse članstvo odraslega oddelka.

K sklepu vas še opozarjam na izvršitev vaše velikonočne dolžnosti. Člani, živeči izven društvenega sedeža, naj mi do 20. junija t. l. dopošljejo tozadevni izkaz, potrjen od njih župnika. S pozdravom,

Joseph J. Nanut, tajnik.

DOPISI

KLIC DRUŠTVOM KSKJ V MILWAUKEE, WIS.

Milwaukee, Wis.—Ni to moj klic, pač je pa klic trepečih bratov in sester v domovini, ki trpe in umirajo! Klic bednega slovenskega naroda je to, ki s tresočimi rokami in umirajočim glasom prošni nas, ameriške Slovence: "Pomagajte, sinovi in hčere slovenskih mater, ki bivate pod praporom svobode, nam, ki imamo zamašena usta in ki smo vkljenjeni v verige. Pomagajte nam, ki smo vkljenjeni—pomagajte nam vi, ki bivate v deželi, kjer še lahko svobodno govorite po naše brez strahu pred puškami in bajonetni. Poslušajte se vseh sil, da ne bo naš slavček Gregorčič zastoj prepeval:

"Prost moj dom bo, prost moj rod; na zemlji svoji svoj gospod!"

Well, vsi ste čitali in ste informirani o našem narodnem kongresu, ki se je vršil v Clevelandu začetkom decembra lanskega leta. Vsi veste, kakšne so smernice tega kongresa, iz katerega se je porodil Slovensko ameriški narodni svet. Namen SANS-a je seveda, ta, da se ameriški Slovenci po naši najboljši moči odzovemo klicu, ki je tako rečno opisan začetkom tega dopisa.

Vsi ameriški Slovenci se organizirajo v poštojanke SANS. Vsa čast jim! Tudi mi Milwaučani smo že tej zelo potrebi akciji nekaj pomagali, toda ne še toliko, kolikor zahteva naš milwauški ponos! Mi se ne podamo kar takole! Zlasti še ne, kadar gre za obrambo pravice in resnice.

Mi hočemo napraviti poštojanko, ki nam bo delala čast! Nameravamo namreč ustanoviti poštojanko, ki bo vzela pod svoje okrilje vsa društva v našem mestu. H kateri jednoti spada, se ne vpraša, Milwaučani smo samo Slovenci in Slovenke, kadar gre za korist celokupnosti. Če se včasih med seboj sprejemo, je to naša stvar, kadar je pa narod v nevarnosti, so pa naši majhenki prepričani, da ne bomo prevec prostora porabil, naj kar na kratko povem, kar sem hotel začetkom povedati. Prosil bi v imenu SANSa, da društva Kranjsko

Slovenske Katoliške Jednote v našem mestu na svojih prihodnjih sejah pooblastijo vsaj dva odbornika, ki jih naj zastopata na skupni seja milwauških društev, tako so vljučno vabljeni tudi naši slovenski duhovniki. Ta seja je sklicana z namenom, da Milwaučani pokažemo enotno fronto v korist umirajoči Sloveniji.

Seja se bo vršila v nedeljo, 30. maja v Šoitaričevi dvorani ob dveh popoldne.

Potrebno je pa, da vsa društva tudi KSKJ pošljejo zastopnika, ker namen je ustanoviti močno poštojanko SANSa in v odbor izvolijo iste ljudi, kateri lahko trenutno pozabijo spore, kadar jim je živo pred očmi pogin našega naroda!

Z rodoljubnim pozdravom,

France Pancer.

V BLAG SPOMIN

sedme obletnice smrti našega nepozabnega sina in brata

FRANK SEDMAK-A

Ki nas je za vedno zapustil dne 5. maja, 1936 še vedno nepozabljen in obžalovan.

Dragi Frank:

Čuješ li besede moje, tu ob grobu ko stojim? Čuješ ljubo mater svojo, čuješ me, ko se solzim?

Rada bi Te tu vprašala, če odgovor bom dobila; Ti z odmorom si odlašal, si li tu se že spočil?

Vendar tukaj ne samevaš, družbo dela Ti Tvoj oče poleg Tebe v hladni jami — žrtev rova in trpin!

Križ nagrobni nad obema dviga se in nam veli, v trdni veri vse nas vnama: da se bomo spet sešli!

Enkrat naša vsa družina zopet bude združena, tam, kjer večna domovina, kjer ni jada, ne solza!

Mrs. Barbara Sedmak, mati in družina
Crested Butte, Colo.,
5. maja, 1943.

Pregled novosti

Elmer Davis, Direktor OWI (Office of War Information, Washington, D. C.)

Novo propagandno orožje — "evropska lista"

Hitler in Mussolini sta se pred nekaj dnevi zopet enkrat sestala. Nekdaj so taki sestanki pomenili, da so vodje osišča pripravljeni, da napravijo nekaj nekemu; sedaj pa je sestanek po vseh znakih pomenil, kaj morajo ukreniti, da jim ne bi nekaj napravili. Brez dvojma sta razpravljala o vojaških načrtih, toda gotovo ne o napadalnih temveč o obrambnih načrtih. Svojo obrambo so začeli na propagandnem polju; poskusili so pogreti staro storijo, da se Hitler bori za Evropo. Prihodnji teden bo Hitler oznanil svetu t. zv. "Evropsko listino" — ime ki so se izmislili osiški propagandisti z jasnim namenom, da ga postavijo nasproti "Atlantski listini" — in vse izgleda, da bo sklical rajstaj, da mu to oznani ter tako vprizori zopet eno od onih parad, ki so mu v preteklosti tako služile.

Toda kako listino je Hitler v stanu dati Evropi? Morda tako, ki bo vzgoja Quizlingom, Lavalom, Antoneskom: Nikar, kar pa kaj takega, kar bi kdo drugi mogel prenesti. Sporočilo, ki je bilo izdano po sestanku z Mussolinijem, je reklo, da se fastisti in nacisti borijo za pravico narodov do svobodnega razvoja in do dodelovanja. Težko opravilo bo za nje, dokazati to onim narodom, katere

Hitler pogazil—onim desetim zasedenim evropskim deželam, kjer imajo nemški trinoči vsak dan dosti opravila s streljanjem domoljubov, kjer so patriotičvedno prestrateni do smrti v koncentracijskih taboriščih, kjer se može in žene vsak dan sili, da gredo kot sužnji na delo v Nemčijo. Evropa dobro razume, kaj pomeni svobodni razvoj in sodelovanje, ako Hitler govori o tem.

"Brezpogojna predaja" je odgovor na mirovne ponudbe

Neutralna evropska dežela je bila prva, ki je začela govoriti o miru. Grof Franc Gomez Jordana, španski minister zunanjih zadev, je dejal, da bi Španija želela pomagati pri vpostavi mira in da bi morda druge neutrálne države, in Vatikán, bile pripravljene sodelovati pri reorganizaciji sveta. Ako je grof Jordana to rekel, je verjetno, da so bili samo španski interesi, ki so ga k temu navedli. Od preteklega novembra dalje vodi on, kakor Portugalska, politiko neutrálnosti, in se s tem ugodno razlikuje od prejšnje politike španske vlade. Španija je neutrálna, toda neutrálna v strateške važni poziciji, na katere severni meji se nahaja ena nemška armada: njen položaj je težak in bi lahko postal se težji, ako zavezniške čete napravijo invazijo v Evropo. Ni čuda, da bi Španci želeli, da streljanje neha čim prej, predno Hitler odloči, da potrebuje njihovo deželo, kakor je nekaj potreboval Dansko in Norveško.

Toda, mir v tem času bi pomenilo pustiti nemško silo nemoljeno, če tudi precej oslabiljeno; in vse izkušnje dokazujejo, da niti Španci ne bi bili sigurni tako dolgo dokler ta sila ostane. Na vsak način, ta španska sugestija ni našla nobenega odziva v glavnih mestih zaveznikov. Državni tajnik Hull je takoj izjavil, da je edina in odločna politika tudi ostalih ujedinjenih narodov.

V kongresu može najrazličnejših političnih mišljenj sploh ne jemljejo španskih ponudb resno. V Londonu so priznali španski ponudbi samo zunanji značaj — kot nečemu, kar odgovarja španskim interesom, ne pa osišču; toda tudi tu se je povdarjalo, da je edina politika zaveznikov: brezpogojna predaja.

V bližnjih mesecih bomo sigurno imeli še mnogo več takih mirovnih poskusov — nekatere s strani zares zaskrbljenih neutrálcev, druge pa inspirirane s strani osvóvine. Toda Evropa je prepolna razbitih narodov da bi se moglo misliti na mir s Hitlerjem. Ako sta predsednik Roosevelt in Churchill v Casablanki zahtevala brezpogojno predajo, sta to storila, ker je izkušnja dokazala, da, če imate posla z ljudmi, kakor Hitler in Mussolini in japonski vojaški poveljniki, je brezpogojna predaja edina politika, ki je na mestu.

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

(Posneto iz ljubljanskega "Jutra" v izvornem besedilu). Vojaško sodišče vrhovnega poveljstva oroženih sil Slovenije Dalmacija, odsek v Ljubljani je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

1.) SMOLETU ALOJZIJU, pok. Franca in pok. Frančiške Novšak, roj. v Bastarji 31. IV. 1884, bivajočemu v Gorenji vasi št. 11, nahajajočemu se v zaporu.

2.) MIKLAVČIČU RADU, pok. Josipa in pok. Ivane Javnikar, roj. v Stični, 9. IV. 1920, tam bivajočemu v vasi Velike Črmlje, nahajajočemu se v zaporu in

3.) KASTELIČU IGNACIJU, sinu Ignacija, roj. v Stični 20. IX. 1920, bivajočemu v Velikih Črmljah št. 1 v begstvu.

SVOJI K SVOJIM!

Lepo geslo je to: Svoji k svojim! In če je kje na mestu, je to pri naši Jednoti, ki jasnega čela pove vsamu svetu, da je katoliška. Če smo katoličani, bodimo tudi pri katoliških organizacijah. S tem smo udje ene najmočnejše organizacije na svetu, katoliške Cerkev, obenem pa člani močne, zdrave in solidne podpornice organizacije, kjer smo zavarovani za razne slučaje, katerim smo podvrženi kot semljani. Na agitacijo torej za novo članstvo: Svoji k svojim!

1.) MAVSARJU FRANCU, pok. Josipa in Pivk Ivane, roj. na Brezovici 28. X. 1907 in tam bivajočemu delavcu.

2.) FILIPIČU ANTONU, pok. Antona in Marije Labruska, roj. na Brezovici 24. X. 1904, tam bivajočemu zidarju in

3.) ZALOŽNIKU IVANU, sinu Matija in Lončar Ivane, roj. na Brezovici 16. V. 1912, tam bivajočemu zidarju, vsi trije so v zaporu.

1.) ČEKADI PETRU, sinu Petra in Marije Bratovec, roj. 28. I. 1921 v Semiču, železniciarju.

2.) STRUKLJU VLADIMIRJU, sinu Pavla in Frančiške Jaksá, roj. v Semiču 27. XI. 1917 tam bivajočemu železniciarju.

3.) DOLTARJU IVANU, sinu Ivana in Ané Butale, roj. 12. V. 1922 v Semiču tam bivajočemu kovaču.

4.) DOLTAR DANIJELU, sinu Ivana in Ané Butale, roj. 14. VIII. 1913, kovaču.

5.) KOČEVARJU MILANU, sinu Julija in Ané Klejan, roj. 17. VII. 1917 v Graecu, bivajočemu v Semiču, kmetovalcu.

6.) ZELJSKU JOSIPU, sinu Ivana in Neže Klupar, roj. v Semiču 24. VII. 1912 tam bivajočemu kmetovalcu;

Vsi omenjeni se nahajajo v begstvu.

PREBILU CIRILU, sinu Ivana in Matek Marije, roj. v Podsmrek, 29. X. 1915, bivajočemu v Plešilci št. 47, kmetovalcu, nahajajočemu se v zaporu.

FAKINU PAVLU, neznanega očeta in Marije Fakin, roj. v Škocljanu 30. XII. 1916, tam bivajočemu, nahajajočemu se v zaporu, ter jih obsodilo v dosmrno ječo.

POSTRANSKI ZASLUZEK VOJAKOV

V Greeley taborišču, Alaska, sta prišla dva vojaka na izvrstno idejo, da si v prostem času postrani zaslužita še enkrat toliko, kolikor znaša njuna mesečna plača. Ustanovila sta namreč pod imenom "Amour Inc." pisarno za pisanje ljubavnih pisem; eden izmed teh dela taka pisma celo v verzih. Cene so sledeče: Za pismo stari zaljubljenki 25c, novi 75c, posebno zaljubljeno pismo 89c, pismo kakih filmski igralci stane pa \$1.00. Pristojbino je treba naravno naprej plačati.

REGISTRACIJA DELAVSKIH UNIJ

Država Texas je nedavno uveljavila novo postavlo, da se morajo vse, ondi poslujoče delavske unije registrirati pri državnem tajniku. Dalje morajo predložiti svoja finančna poročila, prepise pogođb, lestvice glede pristopa v unijo in mesečnih članskih prispevkov.

Pod strogo državno nadzorstvo je tudi država Kansas nedavno vzakonila delavske unije. Ondi je določen najvišji znesek \$5.00 za pristop v kako unijo in do \$2.00 mesečne članarine.

*Začetkom februara t. l. je ne Slovaškem umrl 80-letni Mgr. Josip Tiso, predsednik Slovaške republike od leta 1939 pod nazijsko oblastjo.

BARAGOV SVETILNIK

Promotor

Baragovo življenje in delo v letu 1843

Letošnje leto pomeni dve važni obletnici v zvezi z Barago. Oboje je bilo že poudarjeno: 75. obletnica njegove blažene smrti, pa tudi 100. obletnica njegovega prihoda v L'Anse in ustanovitve odnotnega misijona med Indijanci.

Obletnica Baragove smrti je poudaril že letošnji Baragov dan v nedeljo po 19. januarju. Za tisto priliko je napisal tudi misijonar Trampus lepe misli, ki so bile pred dvema tednoma natisnjene na tem mestu. Zdaj je čas, da posvetimo nekaj pozornosti drugi obletnici, to je stoletnici Baragovega prihoda v L'Anse, Michigan.

Preden gremo na delo in napišemo kaj več o tej stoletnici, si ne moremo kaj, da ne bi poudarili neke druge okolnosti, ki je prav razveseljiva. L'Anse je danes moderna naselbina prav blizu tam, kjer je Baraga pred sto leti ustanovil svoj indijanski misijon. Še vedno je tam tudi katoliška župnija, ki spada pod škofijo Marquette, ustanovljena s trudi in naporu škofa Barage. Župnija L'Anse danes seveda ni indijanska, temveč mešana, sestavljena iz različnih narodov. V teku časa se je vse odnotno naseljenstvo vtopilo v amerikanstvo in se vrši služba božja ter ves župniški aparat v angleškem jeziku.

Zelo hvalevredna pa je ideja sedanega marquetteskega škofa Magnerja, da je prav za letošnje stoletnico poslal na to župnijo našega slovenskega rojaka, Rev. Franca Scheringerja, ki je bil rojen na Calumetu, Mich. In prav tako pomenljivo je, da je ta mladi gospod postal predsednik Baragove Zveze. S to dobro premišljeno gesto je škof Magner pokazal globoko zanimanje za Baragovo zadevo in zborovalci na zadnji letni seji Baragove Zveze niso mogli dati lepšega priznanja škofu Magnerju, kakor da so župnika iz L'Anse izvolili za svojega predsednika. Baragov Svetilnik daje s tem svoje iskreno priznanje na obe strani — posebej pa pozdravlja Fa-thra Scheringerja in se veseli, da je ta odlični mladi duhovnik naš rojak, ravno za Baragovo stoletnico v L'Ansu sprejel na svoje močne rame dvojno tako odlično nalogo.

Po teh uvodnih besedah se lotimo naloge, da podamo Svetilnikovim bralcem in bralkam na kratko opis ustanovitve indijanskega misijona v L'Ansu pred sto leti — v letu 1843.

Dr. Franc Jaklič nam v svoji knjigi o Frideriku Baragi ta dogodek opisuje v naslednjih besedah:

Na sredi južne obale Gornjega jezera (Lake Superior), desno od polotoka Kooenaw, leži ob keewenawskem zalivu mesto L'Anse (Lans). Ime je francoško in pomeni po naše "lok," ker je odnotna morsk obala res izleknjena kot lok.

V Baragovem času je stala nekoliko proč od sedanega mesta enako imenovana indijanska naselbina, v kateri je bila tudi nekaka kanadska trgovina s kožuho. Že več let poprej je bil pri tej trgovski družbi nastavljen pobožni Francoz Peter Crebassa (Kre-bassa). Ta mož je ob nedeljah, ko ni imel prilike za sveto mašo, s svojo ženo Ano rad prebiral sveto pismo in molil.

Stari indijanski poglavar Penanši ga je pri teh zasebnih pobožnostih večkrat obiskoval in Crebassa mu je razlagal temeljne resnice katoliške vere. Dobri starina je tako vzljubil krščanstvo, da si je začel v L'Ansu katoliškega duhovnika, ki naj bi ostal na mestu in red-

no opravljal božjo službo. Crebassa mu je omenil Barago, ki je bil takrat v La Pointu, sicer daleč od L'Ansa, vendar najbližji katoliški duhovnik v tisti okolici. Stari poglavar je začel tiščati v Crebasso, naj piše Baragi in mu pove, da ga poglavar Penanši vabi v L'Anse. Nekaj časa se je Crebassa obotavljal, končno je res pisal Baragi, in sicer še leta 1840.

Baraga je pismo sicer prejel, toda bil je tisto leto zaposlen v La Pointu. Postavljal je tam novo cerkev, ki mu ni povzročala majhnih težav. Radi tega ni mogel misliti na to, da bi se odzval povabilu v L'Anse. Prav enako je ostalo pismo, ki ga je ponovno prejel od Crebasse v letu 1841, brez uspeha. La Pointe je še vedno zahteval vso Baragovo pozornost in ga nase priklepale.

Šele leto 1843 je izgledilo pot iskrenim željam starega indijanskega poglavarja. Baraga je prišlo na uho, da se je bil naselil v L'Ansu neki protestantovski pridigar in je skušal Indijance pridobiti za svojo obliko krščanstva. Ta novica je Barago zaskrbelo. V tistem letu tudi ni bilo več toliko skrbi za misijonsko postajo — indijansko župnijo — v La Pointu. Tako je Baraga začel resno misliti na Indijance v L'Ansu. Bil je tedaj prvič, da se mu je vzbudila želja, ustreči vabilom starega poglavarja in Francoza Cabresse.

Dne 13. marca, 1843 je bilo, ko je pobožni Francoz prejel pismo od Barage in v njem obljubo, da pride brž ko mogoče. Računal je s tem, da pride v L'Anse v maju in ostane do julija. Dostavljal je celo, da bo videl, če se bo mnogo Indijancev prijavilo za sprejem v katoliško vero. Ako bi bilo tako, utege polagoma urediti zadeve v La Pointu in se stalno naseliti v L'Ansu. Govoril da bo s svojim škofom in ga zprosil, naj pošlje v La Pointe kakega drugega duhovnika.

Med tem so se bili namreč v La Pointu že do malega vsi ondotni Indijanci spreobrili v katoliško vero, le nekaj najboljših dvorlatnih je še vedno vztrajalo v svojem starem poganstvu. Baraga pa ni bil rojen za župnika, bil je pač kot ustvarjen za misijonarja-pionirja. Prav radi tega kar ni mogel več vztrajati v La Pointu, kjer bi prav tako dobro vodil župnijo — vsaj po Baragovem mnenju — kak drug duhovnik. Njega je gnala apostołska želja za novimi pridobitvami v nove kraje. To je pač ona že splošno znana Baragova želja po neumrjajočih dušah, ki nam je znana iz vsega njegovega delovanja.

Prišel je mesec maj in — minil. Za njim junij — enako. Šele v juliju je Baraga našel priliko, da se je odpravil v L'Anse in se pripeljal tja na ladji po gladinu Gornjega jezera. L'Anse je bil takrat pusta, žalostna in nerodovitna pokrajina. Tako je Baraga sam zapisal leto pozneje in dostavil, da se z La Pointom niti primerjati ne da. Ravno tako pust in žalosten je bil sprejem, ki ga je bil Baraga ob svojem prvem prihodu deležen na tem kraju.

O tem bo poročal prihodnji Svetilnik.

Stari brivec

(Slika iz junške borbe Rusije.) Spisal Konstantin Paustovski

Neko jutro sta dva vojaka rdeče armade dovedla v majorjevo kolibo slabo oblečenega starca, povedal je, da se piše Avetis Akorov, doma iz Armenije blizu Mariunopola, po pokliki brivec, zdaj je begun in povsem zapuščen in brez vsakih sredstev.

Na majorjevem stolu sedeč je pokazal navzočim častnikom svoj potni list, britev in ščetko za lase. Ker se je o tem starcu mnogo govorilo med ruskimi vojaki, so ga ti prošili, naj jim pove o svojem begu in o svojih doživljajih.

Stari brivec ni mogel pred vpadom Nemcev takoj zapustiti svojega mesta Mariunopol, ampak se je skrival v neko klet z dvema malima sinovima sosed, koga mati je šla prejšanji dan nekaj nakupovat, pa se ni vrnila domov, gotovo je bila ubita od kake zračne bombe.

Celih 24 ur je brivec prebil v omi kleti v družbi že omenjenih dečkov, ki sta klicala svojo mater ter neprestano jokala, da ju je težko miril in tolažil. Drugi dan jih je nemška patrolja našla in odvedla k poveljniku Friedrichu Kohlbergu v neko na pol podrto koč v njegov stan. Bil je isti dan neznanega mraz prihajajoč od Azovskega morja.

Ko so nemški vojaki izvršili Kohlbergu svoj raport, je dotičnik aretirance nahrulil, da sta dečka iz vrste Jevrejev, stavec pa da je lupina kakega tipičnega Grka.

"Kaj praviš, da si Armenec? Kako moreš to dokazati, staro strašilo?" Brivec je nato molčal, nakar so vojaki vse tri odvedli v neko prazno sobo.

Na večer je prišel poročnik Kohlberg z nekim precej rejenim častnikom, avijatikom v svojo sobo dotične koč, oba sta imela steklenico vodke (žganja) v rokah. Poročnik je zatem postavil oba dečka na stol ter jima dal štiri kozarce žganja. Ker sta se dečka branila, jima je odpril usta in po sili vlival žganje, dečka sta vsa preplašena grglala, obema so stopile solze iz oči. Pri tem je Kohlberg omenil, da vrši svoj posel vedno "na človečanski način." Nato je mlajšemu dečku zopet s silo vlival žganje, da je revček začel bljuvati; oči so mu premenile barvo, nakar je padel na tla. Vse to je njegov starejši bratec jokaje in s strahom gledal, ker je bil tudi pijan, je padel na tla in zadel z glavo ob steno, da si je prebil črepinjo. Oba dečka, sta kmalu zatem umrla; Kohlbergov rejeni tovariš je nato pijan odšel na cesto.

Kohlberg veli nato Armencu: "Tebi ne bom dal žganja prej, predno me ne obriješ, kajti zvečer moram posetiti vaške lepote."

Brivec je imel vse pripravljeno za svoj posel, nakar je poročnika namazal z milom, krepko potegnil z britvijo preko njegove vrata in mu zadal smrtonosno rano, da se je v krvizvrnil na tla. Tako je pripovedoval stari brivec.

Ruski major je armenskega brivca pohvalil, češ, da je naredil izborna dela; Armenec je pa svoje pripovedovanje še s tem potrdil da je majorju pokazal še malo okrvavljeno svojo britev, s katero je maščeval "človečansko delo" nemškega častnika.

Preorganizacija srednje Evrope

V londonskem listu "Čehoslovak" je objavil gospod minister Milan Grol dne 5. marca naslednji članek:

Ves svet gleda proti Srednji Evropi, katere pojem je v geografskem kakor političnem pogledu še nejasen — kakor da je jeziček na tehnički, ki bo pokazal

pogoje ravnovesja. Samovoljni in posebni način, po katerem so Nemci pred 25 leti uporabljali to označbo, ko so mu dajali vsebinsko in smer nasprotno ciljem naših današnjih zaveznikov, nam razodeva nerealnost in meglečnost tega imena, a tudi nevarnost, da ga uporabljamo na svoj poseben način in samovoljno kakor oni.

Pri razmotrivanju naših zunanjih problemov na Balkanu in v Donavski kotlini, bom delil obstoječe načrte v pozitivne in negativne in začel z onimi projekti, ki jih smatram negativnim. Ne kateri iščejo rešitev problema v formulah, ki so na prvi pogled videti preproste, skoro avtomatične in dovršene, ki pa so votle in sedaj zaradi psiholoških in moralnih uplivov na javno mišljenje tudi nevarne.

Ne smemo pozabljati živega zanimanja ljudstva za idejo rekonstrukcije Evrope in vsega svetu; v svetu, ki je ogromno trpel, se je rodilo to zanimanje, a splošno hrepenenje za blagostanjem in obljube velikih zavezniških voditeljev, so ga poglobile.

Zdaj pa se nahajamo pred dvema jako težkima izpitoma, katera bomo morali položiti. Zavezniške velesile bodo morale polagati izpit konstruktivne sposobnosti, dočim bo moralna demokracija — naša razvojna demokracija, ki jo imenujejo tudi meščanska — bo morala skozi izpit smisla za stvarnost in realnost.

Povsod govore o nekakšem novem svetu in za ustvarjanje tega sveta zahtevajo žrtve, ki skoro presegajo človeške moči.

Dovolite mi, da na kratko izjavim: mislim, da sploh ni bolj učilni kovitve propagande ekstremnih in celo sodobnih idej, nego bi bilo priznanje s strani demokracije, da ne zna napraviti nič boljšega in večjega od zopetne obnovitve Habsburžanov v našem letu 1943!

Zelo blizu, ali pa celo sorodna tej Habsburški kombinaciji, puhli in prazni in brez vsakega pozitivnega elementa, je projekt neke katoliške države. Ta kombinacija vsebuje eno misel ali na žalost samo eno: katoliško zavednost. Ta zavednost je spoštovanja vredna, toda tudi katoliki sami jo odklanjajo

kat nezadosten element za uravnovešanje interesov in, kljub vsej svoji duševni sili, za ujedinjenje duš. Avstrija, kateri dajejo v tej novi katoliški državi premoč, je že prej enkrat nosila to apostolsko zastavo na nemškem ozemlju, a mi vemo, s kakšnimi uspehi.

Kar se tiče moje domovine, so v njej Slovenci zares vzor katolikov, toda tudi oni nečejo ničesar slišati o tej katoliški državi. Na neki konferenci tu v Oxfordu, so sami razložili in objasnili kakšne izkušnje so imeli od te katoliške solidarnosti. Oni ne pričakujejo od nemških in italijanskih katolikov nobenega povračila za trpljenje, katero prenašajo. Čehi ki morajo biti v vseh kombinacijah, tlečočih se Srednje Evrope, najvažnejši in neobhodno potrebni konstruktivni element, tudi odločno odklanjajo to katoliško državo. Z Avstriji, Bavarci in Madžari, ki vedno teže za Nemci, bi postala taka katoliška država predstražna nemštva, kateri bi bili oproščeni vsi nemški grehi in ki bi povr tega še brez vojne osvojila Čehoslovaško in tako ojačena ter s strani demokracije blagoslovena in podpirana, mogla uspešno dovršiti nemško pridiranje v Donavsko kotlino, na Balkan in na Sredozemsko morje. Taka katoliška federacija seveda računa na to, da bo odtrgala Hrvate in Slovence od Jugoslavije. Tako da bi se to delo konstrukcije moralo začeti najprej z destrukcijo.

Nas Srbov, to je jasno, ne vabijo v to kombinacijo in nas avtomatično pehajo onkraj klerikalne fronte, v pravoslavne kombinacije.

Ne bom se poglobljal v analizo vseh posledic, kajti popolnoma dovolj je, da povdarim naslednje: za rešitev bi pomenila razdelitev Donavske kotline in prepad, ki bi bil še bolj globok nego dozdaj. Ako bi sploh kakšna kombinacija razbila Evropo, potem bi bila to pač ta katoliška kombinacija, ki ni prav nič manj zastarela in prezvela kakor kombinacija Habsburžanov.

A zdaj imajo še neki tretji projekt. Vem, da bom tudi tukaj naletel na protivna mišljenja, toda povedati moram, da se mi zde ravno tako nerealne te meglene ideje o nekakšni agrarni skupnosti, ki naj bi se v fantastičnem obsegu razprostirala od Baltijskega pa do Egejskega morja.

V vsej evropski zgodovini se takšna vertikalna linija od Baltika do Egejskega morja še ni nikdar pojavila kot hrbenica neke naravne skupnosti — niti v kulturnem ali političnem, niti v gospodarskem pogledu. Cilj take skupnosti, na poljedelci osnovni, bi mogel biti, da zaščiti interese istovetnih ali pa vsaj podobnih agrarnih krajev; v našem slučaju predpogoj za to ne obstajajo. Gospodarsko življenje tega brezobličnega polzkega telesa, ki se izgublja v samih neskladnostih, bi bilo nemogoče, ker mu manjkajo organski faktorji živega in za življenje sposobnega sistema. Tak konglomerat ne bi reševal problemov, temveč bi jih kopicil in grmadil. V političnem smislu pa je ta kombinacija že v naprej diskreditirana zaradi negativnih ciljev, katere ji pripisujejo.

Namigovanje o takozvanem sanitarnem kordonu — idejo, katero so si izmislili nacisti in fašisti — so vzbudila nezaupanje Sovjetske Unije, tako da bi vsaka preka kombinacija — ki bi presekalna Evropo — zanesla zmoto, vzbujala nezaupanje in onemogočala obenem kompromis med Rusi in Poljaki in, kar bi bilo še bolj nevarno, sporazum med Rusi in Angleži, brez katerega v Evropi sploh ni mogoče napraviti ničesar stalnega. To je velik problem — popolni sporazum med Angleži in Sovjetsko Rusijo, toda ta problem

je predpogoj za vse druge rešitve.

Mnogi teh načrtov za jutri slone na stremljenju, da se Nemce razoroži. Le en sam načrt se mi zdi učinkovit: namreč sporazum med Britanskim Imperijem in Sovjetsko Rusijo. Kdor hoče razumeti njegov pomen, naj le na to pomisli, da so vsi nemški načrti zgrajeni na razdvajanju Britancev in Rusov. Često se pojavljajo spori med malimi državami zaradi naših ozkih idej, ki preprečujejo sporazum s sosedni in tako še bolj otežkočajo rešitev občin problemov.

Tega o nas Jugoslovanih ne more nikdo trditi. Grško-jugoslovanski sporazum dokazuje kot začetek Mirnih sporazumov, da smo pripravljani storiti vse mogoče, z balkanskimi narodi in na severu, v Donavski kotlini, in to še prav posebno v soglasju z našimi čehoslovaškimi prijatelji, katerih interesi v Donavski kotlini so z našimi tesno povezani. Toda ravno tako kakor v čehoslovaško-poljskem vprašanju, je vse to predrejeno sporazumu in volji Angležev in Rusov, v sporazumu in s pomočjo Zedinjenih držav. Onega dne, kadar bodo te tri sile proglasile svojo soglasno voljo, bodo s svojo avtoriteto in disciplino napravile čudeže.

Seveda mali svetniki ne morejo delati čudežev. Kadar začne kovati velike načrte in se spuščajo v svoje posebne iniciative, male države često le ovirajo velike korake na potu v bodočo Evropo. Veliki branitelji svobode in pravice na svetu morajo spregovoriti svojo besedo. Božja in človeška pravica, katere so se pokazale v lepi sintezi v izjavah Stalina in Kanterburijskega nadškofa, so se vendar enkrat manifestirale s silo in avtoriteto, ki sta ponavadi privilegija uzurpatorjev. Mi računamo na to bodočo disciplino, uvedeno po volji velikih svetovnih demokracij. In pazili bomo, da našim zaveznikom te velike naloge ne otežkočimo. (JIC)

Domacia fronta

Office of War Information
Washington, D. C.

Zakladnični department otvarja na domači fronti drugo večjo kampanjo za vojno posojilo. Svrha tega prizadevanja je prodaja 13 bilijonov dolarjev v vojnih obveznicah (war bonds), hranilnih zadolžnicah za plačevanje davkov (war savings notes) in zakladničnih obveznic (Treasury notes). Zakladniški department pozivlje vse Amerikance na sodelovanje, kako naj se pomaga našim fantom na bojni fronti potom financiranja boja preko morja.

Do sedaj Amerikanci vseh izvirov so bili primeroma srečni, da še velika borba širom sveta ni prebojevala na tleh Zrušenih držav ameriških. Srenejši smo bil kot naši britanski, ruski, kitajski in drugi zavezniki, ki so videli, kako se je vojna mašina Osišča pomakala čez njihova lastna tla, vničujoč njihove hiše, razdejajoč njihove njive, razstreljujoč njihova mesta, njihove kulturne ustanove, njihove domove.

Treasury Department pričakuje popolno sodelovanje s strani vsakega delničarja v borbi za svobodo. Kot delničar se smatra vsakdo, ki danes živi v Združenih državah. To pomenja vsakogar, ki je zadosti srečen, da je v Ameriki, mnogo tisoče milj daleč od dejanskega bojevanja.

Stroški za osvobodjenje podjar-

mjenih dežel, stroški, da se osvobodijo Čehoslovačkija, Poljska, Norveška, Danska, Grška, Jugoslavija, Nizozemska, Francija, Belgija in zasedene pokrajine Rusije od tolp Osišča, bodo veliki. Cena osvoboditve bo visoka v merilu življenj in krvi. Cena, ki se od nas zahteva v denarju, je mnogo manjša. Od nas se zahteva, da kupimo letala, tanke, topove in ladije v svrhu, da se vzdržuje velika ofenziva za osvobodjenje. Od nas se zahteva, ta kupimo gorzolina in da priskrbimo potrebni živež, da ohranimo borilnost svojih zaveznikov.

O splošnem naporu naših fantov preko morja ni nikakega dvoma. New York Times od 25. marca je nosil članek svojega dopisnika z ameriškimi silami v Severni Afriki. Dopisnik opisuje, kako pogumni so naši vojaki — ne da bi kdo dvomil o tem.

Pripovedoval je, kako so Romelovi pancerji vprizorili mogočno ofenzivo in so se Hitlerjevi takozvani nepremagljivi oklopni vodji zagnali proti ameriškimi silam. Povedal je, kako so se ameriški fantje nadalje bojevali — bojevali in bojevali — četudi so bili obkoljeni.

"Gledal sem, kako se je bitka gibala sem pa tja," rekel je dopisnik New York Times-a, "in mislil sem, kakor so mnogi drugi, da trdni nacistični oklopni vod prodere skozi. Videl sem pogum navadnih vojakov, kako so tičali poleg svojega orožja in na svojih pozicijah, ustavili naval in provzročili težke škode sovražniku. Očividno tem Amerikancem ni nikdo rekel, da ti izbrani, vse-nemški oklopni oddelki so baje nepremagljivi.

New York Times je pravil, kako so ti fantje zopet in zopet napadali in povračilo. Za besedo "nazaj" niso znali. Oni so znali, zakaj se borijo. Oni so znali, da so se borili za osvoboditev zatiranih narodov, za svoje padle soborilce, za svoje pobratime v fašističnih zaporih in koncentracijskih na Filipinah, Nemškem, Japonskem in Italijanskem.

Orožje, s katerim so se bili v Severni Afriki, je bilo nakupljeno od ameriškega ljudstva potom vojnih bondov in znamk. Denarja je nujno treba, da se nadaljuje z ofenzivo. Kajpada, mi ne moremo pustiti svoje fante na cedilu — oni računajo na nas. Oni se bijejo do zadnje kapljice krvi. Kajpada, mi ne moremo pustiti na cedilu ljudi, ki v grozi živijo v zasedenih deželah. Kajpada, oni računajo na Ameriko kot enega izmed glavnih virov osvoboditve. Kajpada, mi ne smemo pozabljati na svoje borbene zaveznike. Oni so od nas odvisni za orožja, ki jih potrebujejo, da dovršijo svoje delo. Napravite sedaj takoj svoje načrte, kako boste nakupovali čim dalje več bondov, da se zagotovi hitra zmaga.

KATOLICANI V ALASKI

Alaska, ki meri 586,400 štirjaskih milj, je štela ob zadnjem ljudskem popisovanju 72,524 duš; dobra petina istih (13,053) je katolikov. Katolici imajo v Alaski 19 farnih cerkva in 30 misijonskih kapel. Vrhovni dušni pastir je ondi "leteči škof" Most Rev. Joseph Crimont. Ta naslov nosi zato, ker se v svoji službi navadno vozi z aeroplanom; njegov kodajtor je škof Fitzgerald. Vseh katoliških duhovnikov je v Alaski 28, ter 10 bratov lajikov in 68 redovnic.

*Oscar Davidsen, lastnik velikega restavranca v Kodanju na Danskem je, seveda pred vojno nudil razna jedila in pičke na štiri čevlje dolgem, tiskanem jedilnem listu; vseh predmetov na istem je bilo 187 označenih.

*Najstarejši klavir (pianoforte), katerega je sestavil leta 1720 Italijan Bartolomeo Cristofori v Florenci, se sedaj nahaja v Metropolitan muzeju v New Yorku.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izdajateljica: Zdravica
Klasično-romantično slovensko društvo v Zdravnih društvih ameriških

URADNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
5117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO.
Phone: HEnderson 3912

Vsi vnemajli in vnemajli mlti v namu uradu najpomenje da seboto opetno
na pribilitev v slovenski nastopnega tedna.

Narocnina: \$0.84
Na leto na leto \$8.00
Na leto na leto \$2.00
Na leto na leto \$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U. S. A.
In the interest of the Order

Issued every Wednesday

OFFICE: 5117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Phone: HEnderson 3912

Terms of subscription: \$0.84
For members, yearly \$8.00
For nonmembers in U. S. A. \$2.00
Foreign Countries \$3.00

PRVOMESEČNI KAMPAJSKI USPEH

V današnjem četrtem kampanjskem poročilu na prvi strani je razvidno, da smo v prvem mesecu (aprilu) sedanje naše "V" kampanje mladinskega oddelka dosegli \$68,750 nove zavarovalnine.

Dobro je, da naredimo malo vpogleda na dosednji uspeh naših generalov, oziroma kampanjskih voditeljev s svojimi armadami:

Na prvem mestu je tretji podpredsednik brat Lekšan, poveljnik četrte armade z \$15,000 nove zavarovalnine; osem njegovih divizij je bilo dosedaj aktivnih, šest pa ne.

Na drugem mestu stoji prvi podpredsednik brat Zefran, poveljnik druge armade z \$14,500 nove zavarovalnine; pet njegovih društev, ali divizij je stopilo v ofenzivo, štiri pa ne.

Tretje mesto zavzema brat Germ, glavni predsednik, načelnik prve armade z \$13,500 nove zavarovalnine; osem njegovih divizij se je borilo, dve pa ne.

Na četrtem mestu je poveljnik tretje armade, drugi podpredsednik brat Math Pavlakovich z \$11,000 nove zavarovalnine; osem njegovih društev je bilo aglnih, štiri pa ne.

Peto mesto zavzema poveljnik šeste armade ali šesti podpredsednik brat George Pavlakovich, ki ima kredita za \$8,500 nove zavarovalnine; devet njegovih društev je bilo aktivnih, 20 pa ne.

Na šestem mestu se nahaja sestra Mohar, peta podpredsednica in načelnica sedme armade z \$3,750 nove zavarovalnine; šest njenih društev je delovalo v kampanji, 84 pa ne.

Na zadnjem ali sedmem mestu imamo četrtega podpredsednika brata Cerkovnika, ki je načelnik pete armade; pridobil je \$2,500 nove zavarovalnine, pri štirih društvih, 11 jih je pa počivalo.

Od vseh 179 naših krajevnih društev je bilo prvi mesec kampanje aktivnih 48 društev, 131 pa žal — ne!

Zdaj pa pogledajmo še malo posamezne divizije ali društva. Navesti hočemo samo ona, ki so v ospredju:

Prvo mesto z \$5,000 nove zavarovalnine zavzema žensko društvo sv. Genevieve, št. 108 v Jolietu, Ill. Na drugem mestu je dvoje društev, sv. Jožefa, št. 53 v Waukeganu, Ill., in društvo Marije Čistega Spočetja (žensko), št. 80 v South Chicagu, Ill., vsako z \$4,000 nove zavarovalnine.

Na tretjem mestu z \$3,000 nove zavarovalnine je tudi žensko društvo Kraljica Majnika, št. 157 v Sheboygan, Wis.

Iz tega je razvidno, da naša vrta ženska društva stopajo z lepim vzgledom naprej. Mogoče bo naša ženska društva prvo doseglo svoje predpisano kvoto? Bomo videli!

Ob koncu maja sledi zopet kratek pregled mesečnega uspeha in delovanja od strani naših kampanjskih armad in divizij. Upati je, da se bo tedaj uresničila iskrena želja našega brata Zalarja, glavnega tajnika, da delujmo na to, da dosežemo vsak mesec \$150,000 nove zavarovalnine!

KAMPAJSKA HIMNA

Bratje, sestre, le vstanimo,
setve spet nastopaj čas;
vsi na delo zdaj hitimo,
delo važno čaka nas!

Polje bratstva razorati
treba naše bo nam spet,
seme novo zasejati,
da skali, požene cvet.

V vrt Jednote zasaditi
mnogo moramo mladik,
iste skrbno vse gojiti —
"Delajmo!" to naš je vzkiik.

Uredništvo "Glasila."

MATERIN DAN — 9. MAJA 1943

- "Nič ni bolj svetega, kakor žena, ki je rodila!"
- "Nič večjega ni, kakor je njena ljubezen."
- "Po materah šele smo si bratje."
- "Po materah naša družina!"
- "Videl sem mater dojiti tuje dete!"
- "Videl sem in sem jokal."
- "Videl sem skrb očetov. Kje je?"
- "Ljubezen mater je presegla pravico moža."
- "Zakaj jo imenujejo slabo? ker je ženska?"
- "Zakaj jo ponižujejo?"
- "Otroci, ki gledajo Gospoda, ljubijo mater."
- "Najsvetejši ljubijo Najčistejšo."
- "Mati, Tvoje ime je sveto—"
- "Tvoje ime je sladko v veke —"

(Ivan Pregelj: Psalm.)

Lea Fatur: Trpljenje in junaštvo slovenske žene

Kdo je trpel, če ne slovenska žena?

Drugje sta se razvijala obrt in umetnost, drugje so cvetela mesta v zatišju, drugje so si zapisovali bahavo redne dogodke. Pri nas pa se je uničevala vsaka umetnost; treba nam je bilo le kamenja za močne zidove taborov. Pri nas so zgorovale listine, rokopisi, so izmirala z ljudmi poročila, pri nas je šel vsak vinar na mejo, za obrambo, pri nas je popravljal Turek skoraj vsako leto in še po dvakrat, trikrat, kar so pritrudile tlačanske roke. Turek je imel shrambo pri nas za platno in domače sukno, za žito in živino. Vzgojevaliče je imel pri nas za svoje hareme in seraje, delavce je imel pri nas za svoja polja in hiše—in žene za svojo zabavo in našo sramoto.

Obšla je žena gore in doline, ko ji je izpraznil turški obisk kaško, izprosil in težko je prinesla nekaj posevka, poveseo prediva. Pazila je na ovco, kdaj bo volna godna, za očmi je vlekla žito iz tal. Goli so bili otroci, bosa je bila družina. Ako se je ustavilo vreteno, ko je izrdkal t k a l e c pezdurje razplatno, ko je čakala mentrga in so požirale lačne oči žito,—tedaj je priharumel turški ropar iznova in rešil otroke lakote, ženo dela.

Kmet je oral z orožjem v rokah. Umolknila je pesem kopačic, matere so skrivale svoje hčere za zidom, pred beraci, turške paše vohači. Daleč in okoli je vedel Turek za vsako dekle. In je pošiljal nezaheljenne srubece kakor za mlado Bredo, kraljico ogrsko Alencičo, kakor Miklovo Zalo, Krumpčevko iz Gabrč, kakor Mlinarjevo iz Ptuj—in še toliko drugih.

A še bolj je bolelo matere srce za one, ki so odšli živi na Turško, kakor za tiste, ki so ležali mrtvi pred njo. Njen sin, kaj ne bo, ko doraste, prišel ubijati po domači zemlji, ali ne pogubi svoje duše v nepoznanju pravega Boga? In njena hči, ali ne bo v sramoti rodila sovražnike vere, v katere je krščena?

Naša žena pa ni bila samo junakinja v delu in trpljenju, znala je svojo zemljo in svoj rod tudi braniti. Možje, če jih je še kaj bilo živih, so morali oditi na boj, po taborih so ostale ženske s starčki in otroki. Ženske so polnile vreče s peskom, valile kamenje, so kuhale krop in smolo, polivale sovražnika, so čakale z vodo in z dolgimi drogovi na pušice prižigalke, da so jih prestrežale in dušile osmoljene vence, ki so jih lučali Turki navzgor.

Tako so prepadile žene v Praprotnem (fara Stranje), Turka, tako so ga pobile in prepodile v Babjem klancu, v Ljutomerških gorah leta 1664 in tako ga je pregnala Urška Dolinarjeva leta 1478 na čelu drugih žensk iz selških hribov. Borile so se na tak način tudi žene pod Šmarno goro, in grajska dekla na Silen-Taboru je vrgla na Turke panj čebel in "je rešila tabor."

Slovenke Turka niso marale; branila se ga je Ančka Dominikova, branila se ga je Breda, branila ribniška Alenciča. Ugrabljenе in odvedene na Turško pa niso pozabile doma. Ušla je Bučarjeva iz Ribnice, ušli sta junakinja zvestobe Miklova Zala in Krupčevka iz Gabrč pri Senožečah, ušle so "tri sestre s Turki omožene," ki so plačale z glavo svoj beg. Mnogo pravljic in pesmi pripoveduje o ugrabljenih ženah, ki so ubežale domov. Pravljičice in pesmi pa so ustvarili resnični dogodki.

Bila je naša žena tudi usmiljena. Kjer naletimo na pri-

imek Turk, si moramo misliti, da je žensko usmiljenje ohranilo ranjenega Turka ali turškega vojaka. Tak primerek pa so dobili najbrž tudi oni, ki so ušli s Turškega.

V vsem pomankanju in skrbeh se je zavedala naša žena, da mora izročiti prihodnjemu rodu zaklad iz davnine, takrat se ne popisani in nenatiskan: pravila je stare pravljice, pesmi, učila je deco načel življenja, prerokovala ji je boljše čase, "ko stane kralj Matjaž in se vrne Marko..."

Grmade, g r a d i š č a, turški klanci, babji klanci, zapiski po cerkvenih stenah, po kmečkih hišah, okovi, darovani od rešenih jetnikov, nas spominjajo hudih časov, v katerih so živele naše prababice. Žal in škoda, da izginja v današnjih časih smisel za take spomine in da mladi vaščan ne pozna zgodovine svoje vasi, svoje dežele.

Neizčrpana pa je sila naroda, ki ima pogumne potrpe in vztrajne žene. Po tisočih in tisočih so jih odganjali in pomorili leto za letom,—človek bi mislil, da ni bilo več Slovencev na Slovenskem, a zopet je tekla zibel, in se je polnila prazna hiša.

Stoletja trpljenja so utisnila naši ženi značilno črto: odločena, skoraj trda je v nekem oziru Slovenka, najbolj Kranjica; ne ljubi mehkužev in mehkužnosti, zoprno ji je čustvaričenje.

Iz odločne žene iz časa turških vojn smo dobili ženo, ki je prenašala hude čase vojno ob koncu devetnajstega in v začetku dvajsetega stoletja; dobili smo ženo, ki je v svetovni vojni otela z delom dom in rod in ki je danes, zmorna tkmovati z ženami drugih narodov.

In še nekaj so bile ostavile naše prababice na šim materam: globoko sočutje za svoje brate pod polmesecem. To sočutje se je kazalo ob vsaki vsta naših bratov v Srbiji, Bolgariji, Bosni in Hercegovini zoper nasilnike; vedno so se našli Elovenci, ki so sodelovali pri teh vstajah, da maščujejo trpljenje svojih babic in operejo njih sramoto. In ob vsaki taki priliki so nabirale Slovenke, šivale ter pošiljale perilo in obleke. V balkanski vojni so stregle ranjenecem tudi slovenske usmiljenke. Ko se je nagibala svetovna vojna h koncu, pa so se izkazale naše žene zopet vredne potomke onih, ki so nekaj branile dom in čast po taborih; pastopile so za majniško deklaracijo, za dom, za svobodo.

Veliko nalogo stva sedanji čas slovenski ženi. Trpljenje, ki so ga prestale naše prababice z največjimi žrtvami v preteklosti, naj nas učí odločnosti in ljubezni v sedanjosti za srečno bodočnost.

Dodatek uredništva: Ako bi pisateljica Lea Fatur še danes živela in bila v Sloveniji, bi lahko trdila, da slovenske žene in matere ondi morajo vsled sedanjosti vojne prestajati več gorka kot pa za časa turških vpadov.

MATERINE ROKE

(Prestava W. Dayton Wedgefarthove pesni "Mother's Hands")
Ko nežne roke matere
lase so mi česale,
objemale, kot dobro da
umele bi in znale,
da v srcu nekaj me teži,
skrbji je polna glava,
otožen in potrda sem —
prešla je vsa težava.

Za vsako tvojo srčno bol
ni boljšega zdravlila,
kot mati, ki te z vso skrbjo
bo najbolj tolažila.
Čez mater druge duše ni
na svetu za otroke,
ni hčere ne boža te tako —
kot materine roke.

Ivan Zupan.

Ali imate že svojega otroka zavarovanega pri naši Jednoti?

Cvetko Golar: Mati

Mati je prišla k svojemu sinu-vojaku. Zvedela je bila, da leži ranjen v bolnišnici. Teška in dolga je bila pot do tja, a materino srce je hrepenselo po njem. Zvečer že je stopila v staro, sivo poslopje, kjer so ležali ranjeni junaki. Vprašala je po sinu in peljali so jo k njegovi postelji.

Moj Bog, kako se je prestrašila uboga mati, ko je zagledala njegova izmučena, blede lica! In te oči, te sinove mile oči! Kako svetlo in jasno so sijale, a zdaj, kje je njih lesk in smehljaj!

Zajokala je uboga mati, a sin jo je tolažil: "Ne žaluj, mati moja, veseli se z menoj! Drugim materam so sinovi ubiti, a jaz še ozdravim—"

Mati si obriše solze, vzame iz torbice nogavice in jih poda sinu: "Na, dete moje! Sama sem jih napletla zate."

Zalostno se nasmehne sin. Mati povzdigne odoj, da bi mu obula nogavice. A tedaj zagleda, da je sin—brez nog. Sovražnikov top mu jih je odtrgal in odnesel. Ne glasu tožbe ni bilo iz materinih ust, ker prevelika je bila bolečina njenega srca. Zgrudila se je na sina in tiha solza ji je posrebrila njena vela lica.

Velika je bila žrtev, veliko trpljenje slovenske matere za domovino, večja je bila njena bolečina kakor sinova.

Alojzij Gradnik: GROB V TUJINI

Mati piše pismo belo:
"Sin, si živ? Ne pišeš nič!"
Pismo v ogrsko deželo
v kljunčku nese droben ptič.

Tam, kjer gore so Karpati,
ni ljudi ne belih hiš,
tam na zeleneči trati
grob stoji, na grobu križi.

Tam se drobni ptič ustavi,
pismo belo izpusti.
Veter zašumi po travi,
trava tiho govori:

"Reci mami ljubljeni,
da mi je prav dobro tu,
naj še ona pride k meni,
jaz ne pojdem več domu."

Mati čaka, čaka, čaka—
"Kje si tako dolgo bil,
drobni ptiček?" in zaplaka,
ko začuje: "Živ, živ, živ!..."

F. S. Finžgar:

Na pragu

Tiho je odgrnila rdeči zastor na majhnem oknu in pogledala v noč. Po vsej dolini se je pasla siva megla, ki se je plazila nizko, potuhnjeno po tleh, tako nizko, da je gledal iz nje zvonik podružnice svetega Mihaela. Kjerkoli je tičala vas pod grčičkom v soteski, povsod tjakaj se je iztegal od doline tenek, dolg, siv prst, širil se in razblinjalo, dokler ni tudi teh kotov pokrila in objela megla.

"Kakor skrb," je preudarila ona pri oknu. "Vsakega najde, vsako hišo, vsako družino—ta megla."

Pa se je nemudoma prestrašila te misli.

"O, in jaz imam toliko skrbi, in vendar do naše hiše ne sega."

Prav tedaj pa je zakipelo sredi megle. Od spodaj se je dvignila, iz srede je zrastle visoka kopa in se nagnila proti hišici na rebri.

Vztrepetala je. Oči so zakoprnelo v strahu kvišku, kjer se je radovalo brezskrbno nebo zlatih milijonov. Po železnici prečki so zadržali rumeni krožci, rdeče rožasto blago je zagrnilo okno.

"Seveda, k nam se ne iztega skrb s prstom, z dlanjo. S kopo je navalila na hišo!"
Sedla je za mizo in se zamislila v nekaj črne, ki je stalo

sredi hiše. Ob slabi luči so se komaj razločili temni obrisi črne pobarvane skrinjice z zaočkroženim pokrovom. Dišala je še po sveži barvi.

Ko je uprla pogled v skrinjico, jo je nenadoma stanišilo krog srca. Kakor bi se bila velika, teška kopa megle v tem hipu prevallila nad hišo in z vso težo legla na njeno dušo.

Zavzdihnila je.

Hotela je, da bi bil ta vzdih čisto brezslušen, kakor vzdihne trpeča in skrbeča duša, katero čuje samo nebo. Ali bil je glasan ta vzdih. Njo s a m o je vzdramil, da se je boječje ozrla v kamro, kjer so bili že vsi pri pokoji. Prisluhnila je. Toda nihče se ni genil, nihče obrnil na ležišču. Le ona sama je slisala ta glas; čulo ga je bolj srce, čutila ga je bolj duša kakor uho. Zakaž v tem vzduhu je bilo upanja in strahu, sreče in žalosti—polna kupa.

"Kako težko smo se odločili—in vendar—kako radi! Jutri pojde. Zgodí se božja volja!"

Tedaj je vstala od mize, prijelala luč in jo postavila na klop, da je obsvetila skrinjico. Varljivo ji je dvignila pokrov in pokleknila k njej na tla. Dvakrat je že zložila in preložila vanjo perilo in obleko—in vendar ji skrb ni dala pokoja. Še tretjič je začela s skrbno roko ravhati in predevatí obleko.

Prevzemal jo je tih ponos, ko je dvigala lepo zlikane nove srajčke, preštevala rutice, pogledala še enkrat po gumbih, je li vse v redu in dobro prišlo.

Kakšno perilo! In koliko so pripravili! Se nihče ni imel pri Andrejčkovih toliko obleke, kar se spominja ona. In takšne! Vse nakupljeno v mestu, narejeno pri naj spretni šivilji — Ko je tehtala posamezne skupine, so se ji zdele težke kot same dragocenosti. Na vsakem šivu, na vsakem koščku se je poznala njena skrb, je gorela njena ljubezen. Kolikrat je pritrkala družini boljši prigrizek, da je kaj odpradala in prištedila. In ona sama! Kakor bi se ji bila prilagela dmnarica ob žetvi!

"Nikar," je rekla možu, "ne išči najemnikov! Bomo že kako prebili!"

In tako jo je pozdravil prvi svit na njivi in Zdrava Marija ji je odzvonilo na polju, vse zaradi njega, vse za sina Andrejčka. In sedan je vse njeno delo, ves pot in vse trpljenje celega leta zloženo v skrinjico, oškropljeno s srčno krvjo kakor daritev. Bili so dnevi trpljenja in truda polni; toda skrjnica se je napolnila, vse je minilo, vse je pozabljeno.

Previdno, brez ropota se je zazibal krivi pokrov in pokrill in zaprl skrjnico. Mati se je dvignila s tal, segla na klop po svetilko in obstala za trenutek sredi sobe.

Napotila se je po prstih iz hiše v izbo, kjer je spal Andrejček. Še enkrat mu je morala pogledati v speče lice, napti se še tistega smehljaja, ki je igral sinu krog ustnic v pokojnem snu. Z materinsko previdnostjo je odprla vrata, da bi ga ne predramila. Svetilko je zasencila z roko, da so le motni prameni osvetlili Andrejčkovo lice.

V tistem hipu je pa sin bolestno zajel in zaklical na pomoč: "Mama, mama!"
Mati je odmevnila roko od luči, da se je vsul pol svet v sinovo lice. Začudila se je. Prišla je po smehljaj, pa je našla grenkobo.

Stopila je k postelji in ga rahlo prijel za čelo. Komaj se ga je doteknila, se je grenkoba zazibala na njegovem licu. "Sanjalo se mu je. Hude sanje. Revček! Tudi njega mori skrb. Od doma tako mlad, od matere—ubožček..."

Ko je legala, ni legel k njej na skromno ležišče spanec, ki bi ji zatislil oči. Ko je upihnila

le luč, se je vzdramila v čudovitem strahu, ki je hipoma prevzel njeno dušo.

Vnovič je zagledala ono sivo težko kopo megle, ki se je nenadoma dvignila proti njeni hiši in jo zagrnila. Iz megle so se sedaj motale pred njeno oko dolge, grozeče sence.

"Zakaj pehaš od sebe nedolžno dete?"

Tako so jo vpraševale sence. "Ali veš, kam gre? Kam tvoj angel, tvoj Alojzij—kam? V tujino, v svet, v pohujšanje! Kri boš pila sebi in očetu, kri prestrezala sestricam in bratu da boš hranila sina v tujini, kjer te pozabi, kjer se izneveri, in ti ljubezen povrne—sramoto..."

Pogled študenta tam z drugega konca vasi, ga poznaš, kajne? Poznaš mater in očeta... Ali jim ni izpil mozga, ali ni pojedel dote sestram, ali ni omajal trdni hiši vseh voglov... In sedan—kaj pa je? Nič. Ko bi bil kozar, bi bil nekaj. Ko bi bil črednik, bi bil imeniten. Ko bi bil hlapec, bi bil spoštovan, in gospodarji bi se spopadli za njegovo delo... In tako... Oče se je skrivil do tal, mati se je izsušila kakor drevo, ki redi črva v srcu, sestre se starajo, in nihče ne vpraša po njih, ker so revne... In hiša na koncu vasi je bila trdna—tvoja pa je sirotina.

Pomisli, kam gre tvoj Andrejček, kam pehaš otroka—srce svojega srca! Premisli, mati!... Do roba je pritiral hišo, do groba potisnil očeta in mater—in sedan ni—nič. Soseski v pohujšanje, pametnim ljudem v zasmeh.

Siva senca se je kruto zarežala iz goste noči materi v lice, da se je krčilo srce in je rosa sama od sebe segla pod vzglavje in tiipala po blagoslovljenem križu.

"Ne—ne — naš ne bo tak ne sme biti—predober je—tak mehkega srca..."

"Predober je," je razkleščila senca čeljusti. "Predober, predrag—mehkega srca... Toda ali zgubljeni študent ni bil dober? Ali ni bil mehkega srca? Ali veš, kako si ga z zavistjo ogledovala v cerkvi, kako si hrepnela, da bi imela tudi ti takega sina? — Sedaj ga imaš. Sedaj tebe zavidaajo zanj—matere in dekleta—kakor so zavdale nekadaž ono s konca vasi.

Danes ne bo zavidaajo. Danes pa molijo: Bog me varuj takega otroka!—Premisli, mati!"

Meglina senca ji je zapretila z dolgim prstom. Mati je stisnila blagoslovljeni križec na prsi, ga pritisnila k ustnicam, razprla oči in jih zaklopila, da bi ne videla pošastne sence. Obrnila se je na ležišču in molila: "Tebi ga izročam—varuj ga—brani ga..."

Mirna uteha se je polagoma selila v njeno bridkosti in strahu polno srce. Grozeča senca se je razprhnila, kakor bi sonce prodrlo meglo. Luč vesele nade je posvetila v dušo, iz žarkov je rastel čudoviti soj—kakor angel.

Nenadoma je zavrnilo z vsemi zvonovi, zastave so se zibale v jutranjem vetru, zadrželo je po zelenju in po vencih.

Vsa župnija je zbrana pred cerkvijo—vse čaka—vse hrepeni. In tedaj se dvigne spred; mlad, bled mašnik v zlatem plašču se prikaže pri vratih—sivi župniki ga spremljajo s častjo—in poleg njega ona—mati poleg sina... O ta hip—ta zlati trenutek! Da bi ga doživela, da bi ga čakala.—Vse bolečine—vse stradanje — vse bo kakor palo v morje v tem trenutku, vse solze bodo posušene...

Soj angela se ji je nasmehnill z grenko resnobo. Z ustnic mu je govorilo Pismo: "Veliko je poklicanih—pa malo..."
In mati se ob teh besedah ni prestrašila kakor se je zgrozila ob sivi, žugajoči senci.

(Dalje na 5 strani)

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. junija, 1898. GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL. Telefon v glavnem uradu: Joliet 6448; stanovanja glavnega tajnika 9448. Od ustanovitve do 31. marca, 1943 znaša skupna izplačana podpora \$3,709,745

OLAVNI ODBORNIKI
Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.
Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2323 W. 154th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKSAK, 196-23rd St., N. W., Barberton, O.
Četrty podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ky, Minn.
Peta podpredsednica: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4673 Pearl St., Denver, Colo.
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomočni tajnik: LOUIS ZELENKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni plagiarnik: MATT F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni nadzornik: DR. JOSEPH E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

IZ URADA GL. TAJNIKA

PREMEMBE meseca marca, 1943

ODRASLI ODDELEK
Društvo sv. Stefana, št. 1, Chicago, Ill.—Pristopila DD4443 Gradishar Mary R. 16, \$500; CC44408 Kavac Andrew, R. 16, \$500; CC44407 Schiffner William, R. 16, \$1,000. 6. marca.—Prestopila od društva sv. Alojzija, št. 47, Chicago, Ill., CC757 Vastalo Rocco, R. 29, \$1,000; 24084 Gemazar Peter, R. 28, \$1,000; 24794 Kavac Andrew, R. 28, \$1,000; 18061 Stajer Ivan, R. 22, \$1,000; DD934 Stefane Ernest, R. 16, \$500; 24412 Staro Ivan, R. 22, \$1,000; 23397 Stefane K. Joseph, R. 22, \$1,000; 23397 Zokal Louis, R. 22, \$1,000; 12563 Simce Zokal Louis, R. 22, \$1,000; BB19630 Zokal Rudolph, R. 16, \$500, 31. marca.—Odstopila od društva sv. Cirila in Metoda, št. 211, Chicago, Ill., 23865 Veselic George, R. 26, \$1,000, 14. marca.—Društvo Marije Device, št. 50, Pittsburgh, Pa.—Pristopila CC44415 Puriano Anthony, R. 18, \$1,000, 23. marca.—Prestopila k društvu Marija Sedem Zalosti, št. 81, Pittsburgh, Pa., DD1297 Zugel Mary, R. 16, \$500; 11112 Zugel Frances, R. 25, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Alojzija, št. 52, Indianapolis, Ind.—Zopet sprejet 27611 Koren Joseph, R. 47, \$500, 1. marca.—Prestopila od društva sv. Vida, št. 25, Cleveland, O., CC42775 Androjna Louis, R. 18, \$500, 3. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 53, Waukegan, Ill.—Zopet sprejet C3504 Bosnjak George, R. 26, \$1,000, 1. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 55, Crested Butte, Colo.—Prestopili k društvu St. Francis, št. 236, San Francisco, Cal., CC2831 Vidmar Eugene, R. 16, \$500; DD42020 Vidmar Josephine, R. 18, \$500; BB25204 Vidmar Anna, R. 16, \$500, 1. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 57, Brooklyn, N. Y.—Pristopila CC44416 Majetic Matthew, R. 28, \$500, 23. marca.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 59, Eveleth, Minn.—Pristopila CC44417 Mühlich Ralph, R. 17, \$1,000; DD44238 Vrhovnik H. John, R. 53, \$250, 18. marca.—Vzela se en certifikat DD44483 Karosich Pauline, R. 36, \$500, 14. marca.—Prestopila od društva sv. Cirila in Metoda, št. 135, Gilbert, Minn., CC3865 Moren Stanley, R. 23, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 69, Wenona, Ill.—Prestopili k društvu sv. Martina, št. 75, La Salle, Ill., 11794 Orsen Alice, R. 19, \$1,000; 17360 Koloseno Felix, R. 34, \$1,000; 2234 Vidmar Theresa, R. 33, \$500; 21089 Orsen Carol, R. 16, \$1,000; 7950 Volacic Mathew, R. 35, \$1,000; 37040 Pirman Charles, R. 16, \$1,000; k društvu sv. Družine, št. 5, La Salle, Ill., 10254 Kraker Joseph, R. 42, \$1,000; 8495 Kraker Mary, R. 33, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 7, Pueblo, Colo.—Pristopila FF44468 Andrew Walter, R. 24, \$1,000; DD44489 Anziolar Anthony, R. 18, \$500; DD44488 Krall Matilda, R. 18, \$500, 1. marca.—Odstopila DD2795 Miklich Joseph, R. 18, \$500; CC2710 Barbich Anthony, R. 17, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 8, Joliet, Ill.—Suspendovan D1951 Barbic Anton, R. 18, \$250, 31. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 12, Forest City, Pa.—Pristopila CC44410 Grum Edward, R. 18, \$500, 14. marca.—Društvo sv. Roka, št. 15, Pittsburgh, Pa.—Pristopila FF44469 Bradley Barbara, R. 16, \$500, 1. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 23, Bridgeport, O.—Pristopila DD44486 Battocletti Joseph, R. 18, \$1,000, 30. marca.—Društvo sv. Vida, št. 25, Cleveland, O.—Pristopila CC44411 Klancar Frank, R. 31, \$1,000; CC44412 Baskovic Joseph, R. 17, \$500; CC44413 Winter Frank, R. 17, \$500, 2. marca.—Prestopila od društva Friderik Baraga, št. 93, Chisholm, Minn., F125 Kordish Stanley, R. 16, \$500, 31. marca; k društvu sv. Alojzija, št. 52, Indianapolis, Ind., CC42775 Androjna Louis, R. 18, \$500. —Društvo sv. Frančiška Saleškega, št. 29, Joliet, Ill.—Suspendiran BB17272 McMurry Harry, R. 16, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Petra, št. 29, Calumet, Michigan—Zopet sprejeti EE4 Skufca Edward, R. 16, \$500; DD1630 Skufca Mamie, R. 24, \$1,000; E92 Skufca Frank, R. 17, \$500, 1. marca.—Društvo sv. Petra in Pavla, št. 33, Kansas City, Kans.—Pristopila DD44439 Dercher Albert, R. 18, \$500, 7. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 41, Pittsburgh, Pa.—Pristopila CC44414 Korocoe Rudolph, R. 18, \$500, 28. marca.—Suspendiran 23885 Radovich Edward, R. 20, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Alojzija, št. 42, Steelton, Pa.—Pristopila DD44437 Sukle George, R. 20, \$1,000, 6. marca.—Suspendiran DD4289 Vranichar Anthony, R. 18, \$1,000; D2827 Straus John, R. 18, \$500; 28957 Straus Mathias, R. 16, \$1,000; 21967 Maleisic John, R. 22, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Alojzija, št. 47, Chicago, Ill.—Prestopili k društvu sv. Stefana, št. 1, Chicago, Ill.—CC757 Vastalo Rocco, R. 29, \$1,000; 24084 Gemazar Peter, R. 28, \$1,000; 24794 Kavac Andrew, R. 28, \$1,000; 18061 Stajer Ivan, R. 22, \$1,000; DD934 Stefane Ernest, R.

burgh, Pa.—Pristopila DD44441 Goyak Pauline, št. 24, \$250, 7. decembra, 1942. Društvo Friderik Baraga, št. 93, Chisholm, Minn.—Prestopili k društvu sv. Vida, št. 25, Cleveland, O., F125 Kordish Stanley, R. 16, \$500, 31. marca.—Pristopila BB21923 Novak Louis, R. 16, \$500, 31. marca.—Premenila zavarovalnico iz razreda A in B v OC Fuchs Ignace CC44406, R. 26, \$1,000. —Društvo sv. Troh Kraljev, št. 98, Rockdale, Ill.—CC44420 Jagodnik Joseph, R. 18, \$500, \$500, 21. marca.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 191, Lorain, O.—Vzel se en certifikat CC44484 Pavlovic Charles, R. 22, \$500, 7. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 104, Milwaukee, Wis.—Pristopila 26354 Rajcok Frank, R. 33, \$1,000; DD551 Matko Agnes, R. 48, \$500, 31. marca.—Društvo Marije Čisteje Spočetja, št. 104, Pueblo, Colo.—Suspendiran 17397 Hegler Stephanie, R. 18, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Genevieve, št. 165, Joliet, Ill.—Pristopila CC44421 Fairbairn John, R. 18, \$500; DD44442 Kastelic Marie, R. 17, \$1,000; DD44443 Kastelic Louise, R. 18, \$1,000; DD44444 Kastelic Bernadine, R. 18, \$1,000; DD44445 Zlogar Lillian, R. 18, \$1,000; DD44446 Lenzen Helen, R. 28, \$1,000, 7. marca.—Društvo Marije Milostne Pele, št. 114, Steelton, Pa.—Pristopila DD44440 Simonis Angela, R. 18, \$1,000, 6. marca.—Premenila zavarovalnico iz razreda A in B v OC Cernugel Agnes CC44478, R. 28, \$500. —Društvo sv. Veronike, št. 115, Kansas City, Kans.—Pristopila DD44449 Wolf Catherine, R. 16, \$500; DD44448 Wolf Pauline, R. 16, \$500, 14. marca.—Suspendirana CC94 O'Brien Angeline, R. 16, \$1,000, 31. marca.—Premenila zavarovalnico iz razreda A in B v OC Tome Johanna CC44476, R. 28, \$1,000; iz razred D v OC Soptick Frances CC44477, R. 24, \$1,000. —Društvo sv. Anje, št. 130, Forest City, Pa.—Pristopila DD44451 Kostevc Fannie, R. 18, \$1,000; DD44450 Kastelic Mary, R. 18, \$1,000, 25. marca.—Društvo sv. Anje, št. 123, Bridgeport, O.—Pristopila DD44452 Matusek Mary, R. 20, \$500; DD44453 Slater Helen, R. 18, \$500, 21. marca.—Društvo sv. Anje, št. 127, Waukegan, Ill.—Pristopila CC44442 Bruce Mildred, R. 18, \$500, 28. marca.—Društvo sv. Ime Marije, št. 133, Ironwood, Mich.—Znižala zavarovalnico DD4008 Vicher Bernice, R. 16, \$500 na \$250, 16. marca.—Društvo sv. Anje, št. 134, Indianapolis, Ind.—Pristopila EE44467 Uhle Esther, R. 28, \$500, 9. marca.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 135, Gilbert, Minn.—Prestopili k društvu sv. Cirila in Metoda, št. 59, Eveleth, Minn., CC3865 Moren Stanley, R. 23, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Družine, št. 135, Willard, Wis.—Pristopila FP44470 Volousek Altonse, R. 18, \$500, 7. marca.—Društvo sv. Anje, št. 139, La Salle, Ill.—Pristopila CC44423 Bruder Frances, R. 17, \$500, 14. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 146, Cleveland, O.—Pristopila DD44472 Volcansek Helen, R. 18, \$500, 7. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 148, Bridgeport, Conn.—Pristopila DD44454 Ciprot Stephen, R. 16, \$1,000, 20. marca.—Društvo sv. Mihaela, št. 152, South Chicago, Ill.—Zopet sprejeti DD263 Ivanac Helen, R. 44, \$1,000; 17330 Stampar Katherine, R. 21, \$1,000, 1. marca.—Društvo sv. Jeronima, št. 153, Strabane, Pa.—Prestopile k društvu sv. Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O., DD44229 Kress Helen, R. 18, \$500; D5196 Chesnik Mary, R. 29, \$500, 29. marca.—Društvo sv. Anje, št. 156, Chisholm, Minn.—Vzela se en certifikat CC44485 Golla Elizabeth, R. 24, \$500, 18. marca.—Društvo Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O.—Pristopila CC44424 Tomasic Sophie, R. 18, \$500, 15. marca.—Suspendirane zopet sprejeti 8208 Bradac I. Katherine, R. 29, \$1,000; 15646 Bradac Josephine, R. 16, \$1,000; 12473 42234 Bradac Gloria, R. 18, \$500; CC487 Godoc Ekert Pannie, R. 23, \$500; 8758 Horsfall Albina, R. 22, \$1,000; 8757 Jarz Mary, R. 17, \$500; 15900 Knottel Gertrude, R. 18, \$1,000, 1. marca.—Prestopila od društva sv. Jeronima, št. 153, Strabane, Pa., DD44229 Kress Helen, R. 18, \$500; D5196 Chesnik Mary, R. 29, \$500, 29. marca.—Suspendirane 18247 Knuff Eleanor, R. 16, \$1,000; 8733 Posack Dorothy, R. 30, \$1,000; 35427 Posack Ruth, R. 16, \$500; 13133 Moclincik Frances, R. 34, \$1,000; 6136 Stampell Ivana, R. 26, \$500; 13437 Konsut Mary, R. 17, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Mihaela, št. 163, Pittsburgh, Pa.—Pristopila CC44425 Fletich Joseph, R. 19, \$1,000; FF44471 Cunich John, R. 18, \$500; DD44455 Macecevic Peter, R. 18, \$500, 14. marca.—Društvo Marija Pomoč Kristjanov, št. 165, West Allis, Wis.—Pristopila CC44426 Gole Frank, R. 18, \$500; CC44427 Grandlich Raymond, R. 18, \$500, 24. marca.—Suspendirana 15544 Jancevich Frances, R. 16, \$500, 31. marca.—Društvo Presvetega Srca Jezusovega, št. 166, Chicago, Ill.—Zopet sprejeti DD4443 Koscak Irene, R. 17, \$500; BB30881 Koscak Rudy, R. 16, \$500, 1. mar.—Društvo sv. Jozefa, št. 169, Cleveland, O.—Pristopila CC44428 Arh Louis, R. 18, \$1,000; CC44429 Smerke Frank, R. 17, \$500, 18. marca.—Zopet sprejeti 33174 Omerza Andrew, R. 17, \$1,000; DD268 Zalic Helen, R. 50, \$500; D6097 Berus Michael, R. 18, \$1,000; 27328 Ocepok Mitch, R. 38, \$500; 17323 Glatch Mary, R. 42, \$1,000; 29450 Glatch Joseph, R. 38, \$500; CC843 Zugel John, R. 16, \$1,000; 19698 Brodnik Ivan, R. 40, \$1,000; CC43939 Zagorec Edward, R. 18, \$1,000; 32526 Stancar Mary, R. 29, \$500; 27436 Perusek Jerry, R. 23, \$500; CC833 Mihelic Mary, R. 20, \$500; 33175 Koren Rudolph, R. 16, \$500; CC2404 Zurga Virginia, R. 22, \$1,000; 31450 Moro Albert, R. 16, \$500; D302 Hrovat Mary, R. 17, \$1,000; 17811 Dugolecki Diana, R. 18, \$500; 11785 Oklicki Anton, R. 37, \$1,000; D5378 Draessler John, R. 28, \$1,000; 33715 Mavko Jacob, R. 24, \$1,000; C1801 Angela Stanger, R. 25, \$500; 11507 Kopek Bertha, R. 16, \$1,000; DD1650 Strmolec Ton, R. 18, \$1,000; DD1970 Draessler Jane, R. 40, \$1,000; CC9446 Chinchiar Victoria, R. 16, \$500, 1. marca.—Suspendirani 31764 Ludwick Boldin, R. 21, pendirani 31764 Ludwick Boldin, R. 21, \$2,000; DD41998 Gerl Max, R. 28, \$500; CC68 Suga Albin, R. 16, \$500; 40015 Boldin Anton, R. 26, \$500; 29373 Lavrich Frank, R. 17, \$1,000; 32865 Mal-

nar Anthony, R. 21, \$1,000, 21. marca.—Premenila zavarovalnico iz razreda A in B v OC Music Jennie CC44479, R. 28, \$500. —Društvo Presvetega Srca Jezusovega, št. 172, Cleveland, O.—Premenila zavarovalnico iz razreda E v DD Hosta Mary DD44489, R. 40, \$1,000. —Društvo sv. Anje, št. 172, Milwaukee, Wis.—Pristopila DD44486 Haller Anna, R. 27, \$500, 6. marca.—Suspendirane D282 Gause Anna, R. 34, \$1,000; 15246 Okvicki Margaret, R. 17, \$1,000; BB2815 Gaus Margaret, R. 16, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Jozefa, št. 175, Summit, Ill.—Pristopila CC44430 Birtska Carl, R. 18, \$500, 7. marca.—Društvo sv. Martina, št. 178, Chicago, Ill.—Pristopila CC44431 Frank Adolph, R. 16, \$500, 14. marca.—Društvo sv. Fomagal, št. 183, Heuser City, Pa.—Zopet sprejeti 36996 Mlinarich Joseph, R. 27, \$1,000; D1850 Lincac John, R. 43, \$500; DD1645 Kancelja John, R. 19, \$500, 1. marca.—Suspendirana DD42869 Nastase Mary, R. 31, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Helene, št. 183, Cleveland, O.—Odstopila DD2606 Kessly Thelma, R. 16, \$500, 31. marca.—Suspendirana CC43150 Koesel Richard, R. 16, \$500; BB25721 Kumel Alice, R. 16, \$500, 31. marca.—Kraljeva Majnika, št. 194, Canonsburg, Pa.—Pristopila DD44457 Senkin Hermina, R. 18, \$500, 11. marca.—Društvo sv. Srca Marijin, št. 198, Aurora, Minn.—Pristopila DD44458 Grayance Rose, R. 18, \$500, 21. februarja.—Društvo Marije Vneboveste, št. 265, Ely, Minn.—Pristopila DD44460 Hubar Frances, R. 18, \$500, 14. marca.—Društvo sv. Družine, št. 207, Maple Heights, O.—Pristopila DD44461 Prune Louis, R. 31, \$500, 20. februarja.—Suspendirana DD41996 Champa Mary, R. 27, \$500, 31. marca.—Društvo Marije Čisteje Spočetja, št. 211, Chicago, Ill.—Prestopila od društva sv. Alojzija, št. 47, Chicago, Ill., 23865 Veselic George, R. 26, \$1,000, 14. marca.—Suspendiran DD1390 Bollig John, R. 36, \$1,000, 31. marca.—Društvo sv. Krisa, št. 214, Cleveland, O.—Pristopila DD44462 Prince Bobby, R. 18, \$500, 7. februarja.—Društvo sv. Anje, št. 218, Calumet, Mich.—Pristopila DD44463 Scherberg Adelaide, R. 20, \$500, 13. marca.—Odstopila DD43850 Muech Agnes, R. 16, \$500, 31. marca.—Društvo sv. Kristine, št. 219, Euclid, O.—Pristopila DD44461 Lusak Dominic, R. 18, \$500; CC44462 Klinkopf Edward, R. 16, \$500, 28. marca.—Društvo Kristusna Kralja, št. 226, Cleveland, O.—Pristopila CC44467 Struband Joe, R. 18, \$500, 1. marca.—Zopet sprejeta 28857 Moclincik Florjan, R. 31, \$500; BB19073 Moclincik Anna, R. 16, \$500, 1. marca.—Društvo St. Francis, št. 236, San Francisco, Cal.—Prestopila od društva sv. Jozefa, št. 55, Crested Butte, Colo., CC2831 Vidmar Eugene, R. 16, \$500; DD42020 Vidmar Josephine, R. 18, \$500; BB25204 Vidmar Anna, R. 18, \$500, 1. marca.—Knights of Ladies of Baraga, št. 237, Milwaukee, Wis.—Suspendiran D6547 Pauschik John R. 16, \$1,000, 31. marca. —Joseph Zalar, glavni tajnik.

IZ URADA Slovenskega ameriškega narodnega sveta 3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Naše podružnice
Vsaka narodna organizacija se prav dobro zaveda neovrgljivega dejstva, da more biti v svojih stremiljenih uspešna le tedaj, če si pridobi močno zaslombo pri ljudeh, med katerimi se ima vršiti njeno delovanje. Slovenski ameriški narodni svet je narodna organizacija, ki se je porodila na sijajno uspelem Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu lansko leto. Zato velja po vsej pravici za eno najvažnejših zadev vsega ameriškega slovenstva in je povsem dosledno, če si išče opore v prvi vrsti med vsemi slovenskimi Amerikanci. Ker si je naš narodni svet svoje podrobno poslovanje in delovanje zamislil po načrtu krajevni postojank, ki jim pravimo podružnice, se tista zaslomba najboljše izraža v njih številu in moči njihovega članstva. To oboje je najboljša merilo dobre volje naših ljudi in naših skupnih naporih in prizadevanjih za cilje, za katerimi stremi ta naša narodna organizacija. Brez podružnic bi bile vse resolucije našega narodnega kongresa neizvedljive — bi bile le prazne besede. Podružnice so zastran tega hrbenica Slovenskega ameriškega narodnega sveta in potrebno je, da se ustanovijo v vsaki slovenski naselbini širom po tej deželi. Delavnost naših podružnic Hrbtenica človeškega telesa ima dve glavni nalogi v svojem delovanju. Od nje je odvisna moč vseh drugih telesnih udov ali tako rekoč vsega telesa. Če je hrbenica šibka, je slabotno celo telo. Po svoji drugi glavni nalogi služi hrbenica celotnemu telesnemu ustroju za največje oporo, brez katere si ne moremo misliti zdravega in krepkega telesa. Kakor je omenjeno že zgoraj, so naše podružnice hrbenice te naše prepotrebne in zelo pomembne narodne ustanove. Zato imajo tudi one v glavnem dvojni nalogi. Prvič jim je treba skrbeti za to, da imajo Slovenski ameriški narodni svet za svoje poslovanje in delovanje vedno dovolj denarnih sredstev na razpolago, in drugi morajo biti vsak čas pripravljene pomagati svetu pri vseh njegovih prizadevanjih, zlasti pa pri razdeljevanju propagandnega gradiva iz pošilja iz mesta sestram lepih daril, kako ga čišla in ceni vse—poštenjaka in učenjaka. Karkoli—zgodbi se Tvoja volja, samo da ostane zvest Tvoji—in moji ljubezni... Veke so se zaklopile, v nemirnem snu po plule, pred očmi s skrbjo matere žarki in sence skrite bodočnosti. Nastopil dan je važen spet, s častjo obhaja ga ves svet, ki materam je posvečen, kot praznik ta je proglašen. Na vrtn našem nageljna dišeča dva se kažeta, kot kri ruedeč je prvi že, a drugi bel kot sneg se pne. Dekle na vrtn tam stoji zamišljena, in iz oči otira solze—lani, da, še rdeč je nagelj utrjala. Pa smrt nemila mamico, odvedla zdaj je v jamico — Težko utrga nagelj bel, spomin na mater naj bi štel. Ivan Zupan.

venakemu narodu onkraj morja v prid itd. Ze samo iz tega razloga bi morala biti hrbenica našega narodnega sveta sestavljena iz kar najštevilnejših členov in vsa društva slovenskih narodnih in krajevni organizacij si naj bi ustanovila naše podružnice. Vrh tega pa bi morale biti naše podružnice zelo številne še tudi za to, da bi mogla vsa morebitna narodna zborovanja te organizacije napraviti krajsko najboljši vtis na ameriško javnost; kajti poleg svetovnih odborov imajo le še naše podružnice pravico do zastopstva na takih skupščinah ali kongresih. Do 17. aprila se je prijaviilo v ta urad 33 podružnic. Te zastopajo 12 držav, in sicer California, Colorado, Illinois, Kansas, Michigan, Minnesota, Missouri, New York, Ohio, Pennsylvania, Wisconsin in Wyoming. Domala vse te podružnice so več ali manj delavne in se v polni meri zavedajo svojih nalog in dolžnosti. Med najdelavnije je pristevali našo podružnico št. 1 v Detroitu, Michigan, št. 2 v Chicagu, št. 5 v Rock Springsu, Wyo., št. 7 v Little Fallsu, N. Y., št. 24 v Viridenu, Ill., št. 25 v Chicagu, Ill., št. 29 v Fredericktownu, Pa., št. 30 v Sharonu, Pa., št. 31 v Pueblo, Colo., št. 32 v Clevelandu, O. in št. 33 v Barbertonu, O. Do 17. aprila so nam poslale svoje prispevke sledeče podružnice: št. 1 SANS \$400; št. 5 SANS \$150.00; št. 6 SANS \$17.50; št. 7 SANS \$586.00; št. 8 SANS \$13.80; št. 9 SANS \$6.65; št. 12 SANS \$51; št. 15 SANS \$11.55; št. 19 SANS \$25.00; št. 24 SANS \$21.25; št. 25 SANS \$20.00; št. 29 SANS \$53.00; št. 30 SANS \$200.00; št. 31 SANS \$14.00; št. 32 SANS \$6.11. Kakor je razvidno iz raznih dopisov v naših listih, je bilo ustanovljenih še nekaj podružnic, ki se pa doslej še niso prijavile v ta urad. Prav bi bilo, če storijo to nemudoma, da dobi vsaka svojo številko in pa potrebne napotke za poslovanje in delovanje. Nekaj splošnih navodil Kdor ima poslati prispevke Slovenskemu ameriškemu narodnemu svetu v pomoč, naj to stori na tole ime: Slovenian American National Council, 3935 W. 26th Street, Chicago, Ill. Kdor potrebuje kaka pojasnila ali navodila, naj se obrne naravnost do nas na gornji naslov, pa mu bo najprej in najboljše ustrezno. Vsaka nova podružnica naj se nemudoma prijavi semkaj, da dobi svojo številko, se vpíše v knjige in prejme uradno potrdilo za poslane prispevke. Obenem pa naj tudi ne pozabi omeniti, koliko članskih izkaznic ji je treba. Te ž imamo v zalogi in smo jih razdelili že malo več kakor 1000. Podružnična pravila se ne bodo tiskala, pač pa bodo v kratkem poslana vsem slovenskim listom v priobčitev. Podružnične poslovnice se bodo izdajale, čim dobimo iz Washingtona številko svetove poslovnice, ki je ustno že dovoljena. OPEHARJENI ODVETNIK V neki kavarni francoskega mesta v Vienne se je neki odvetnik tako zagledal v mlado gospodično pri drugi mizi, da je brž napisal na listek, ki ga je naglic našel v žepu, goreče besede gospodični, in je listek mimo-grede dal gospodični v roke. Zvečer ga je odvetnik po radiu

zvedel, da je njegova srečka za dela glavni dobitek — 250,000 frankov. Ves razburjen je advokat iskal srečko, pa je ni mogel najti. Slednjič se je pa le spomnil, da je bil tiste goreče besede gospodični v kavarni, napisal vprav na svojo srečko. Iskal je gospodično vse povsod po mestu, dokler je slednjič le ni iztaknil in zvedel, da je to heč nekega stavbenika. Brž je stekel v stanovanje družine in je povedal, kaj se mu je pripetilo. Toda gospodična je malomarno skomizgila z rame-ni, češ da je, prvič, že zaročena in da se zatorej prav nič ne zanima za druge moške, in drugič, da je listek, ne da bi ga bila pogledala, vrгла na cesto, zatorej tudi ni vedela, da je bila to srečka. Tako je razočarani odvetnik izgubil 250,000 frankov, še preden jih je dobil, saj brez izkaza s srečko tudi v Franciji ne izplačajo dobitke. Smrtna kosa Agnes Perko Cleveland, O. Dne 27. aprila dopoldne je umrla v St. Vincent Charity bolnišnici Agnes Perko, rojena Jakšič, poznana 73-letna Perkotova mati, stanujoča nad 40 let v svoji hiši, 3529 E. 82. St. Ze nekaj let je bolehal za sladkorno boleznijo. Dne 22. aprila jo je zadela kap, odpeljana je bila v bolnišnico, kjer je podlegla pet dni za tem. Rajna je bila doma iz Budganje vasi, fara Žužemberk, po domače Kočevačjeva, kjer je bilo rojenih pet sestra, poleg rajne tudi sestra Elizabeta Komin, nahajajoča se v Clevelandu, ki je še edina živeča sestra, in ki je dospela v Ameriko pred 53 leti. Rajna je dospela v Ameriko leta 1892. S soprogom Dominik Perko sta se poročila v Jolietu, Ill., potem pa se naselila za stalno v Clevelandu. Rajni soprog je umrl v septembru, 1927. Rajna zapušča poleg sestre Mrs. Elizabete Komin, štiri sio-nove in tri hčere: Mrs. Mary Strekal, ki lastuje dobro znano mesarijo in grocerijo. Dalje sina Franka in Alojzija; oba pri vojakih; dr. Anthony J., zdravnika, hčer Josephine Barley, sina dr. Adolf, zobozdravnika in hčer Mrs. Jennie Grahek. Stara mati je bila 23 otrokom in nemu pra-stara mati. Pripadala je društvu Marije Magdalene, št. 162 KSKJ, Oltarnemu društvu in samostojnemu društvu Slava. Bodi ohranjen pokojnici blag spomin, prizadetim izražamo naše sožalje. Ali ste že naročili novo, važno, veliko in zanimivo knjigo "KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI" ki pripoveduje, kako je Hitler nastavljal goljufive limance in zanjke ter pripravil trup za Jugoslovane že dolgo prej kot jih je napadel in kako se je po napadu pričelo razlivanje strašno morje morje bridkosti po Sloveniji in ostali Jugoslaviji. Knjigo je spisal na podlagi lastnih doživljanjev Rev. Kazimir Zakrajsek, ki je bil tam mnogo let pred napadom in še 10 tednov po napadu. Knjiga obsega nad 200 strani, je okusno vezana v platno ter je ovita v poseben ovitek, na katerem je originalna slika Slovenije v plamenu—ter označeno mejno med Nemci in Italijane. Cena je znižana na \$2 skupno s poštnino. Naročila in dopisi naj se pošiljajo na: Rev. Kazimir Zakrajsek, 302 E. 72nd St., New York, N.Y. (Adv. 18-21)

ZAPISNIK

II. seje izvršnega odbora Slovenskega ameriškega narodnega sveta

(Nadaljevanje)

Lahko je razumeti, da marsikdo pričakuje dobrote od tirana, če bi ga pustil na miru; toda mi, ki smo na varnem in zato lahko bolj mirno mislimo, moramo vedeti, da je tak up porazen, kajti iztrebljenje slovenskega naroda je bilo na programu nacizma in fašizma in vršilo bi se tudi, če ne bi bilo nobenega odpora kot se je vršilo takoj, ko so tolpe diktatorjev vdrle v Slovenijo in začele izganjati ljudstvo, ga zapirati, trpinčiti, ubijati in odvajati v sužnost. Fašizem je sadiščen in ne more izhajati brez mučnice.

O posameznih fazah tega odpora v Sloveniji ne more nihče podati tako natančne slike, da bi nam moglo biti prav vse jasno. Gotovo pa je, da se je ta odpor porodil na domačih tleh in ni bilo drugače mogoče, kajti ko se je po invaziji jugoslovanske vojske umaknila iz Slovenije, so bile vse zveze z ostalimi jugoslovanskimi kraji pretrgane in tudi če bi bil kdo hotel organizirati slovensko obrambo iz Srbije, iz Bosne, iz Hercegovine, bi bilo to fizično nemogoče. Kar so naši ljudje takrat storili, so sami storili in mi jim moramo za vso hrabrost in požrtvovalnost, ki je skoraj brez primere, dati priznanje. Če ima kdo med nami dovolj moči, da vpliva na dogodke v domovini, naj skuša pomagati sporazumu in sodelovanju proti skupnemu sovražniku; to pa se ne doseže z blatenjem tistih, ki krvave in umirajo za svobodo svojega naroda in njegovih sinov.

Poročilo se vzame na znanje. Politični tajnik Rev. Zakrajšek predloži pisano poročilo, ki vsebuje opisovanje njegovega dela, uspeh deputacije v Washingtonu, vzroke za njegovo resignacijo in drugo. Pismeno dovoljenje za poslovanje še ni urejeno, kar pa ne zabranjuje našega nadaljnjega poslovanja. Dobil je zvezo z vplivnimi časnikarskimi poročevalci in je v tem že dosegel nekaj uspeha kot prča članek v dnevniku The Evening Star izpod peresa Blaira Bollesa. Kot duhovniku so mu odprta marsikatera vrata in to bi v bližnji bodočnosti pomagalo do večjega uspeha. Imel je zvezo tudi z različnimi uradi in uradniki (državnega, vojnega, justičnega in informacijskega urada). Za propagando med Amerikanci bi bila potrebna predavanja o Sloveniji in Slovencih po univerzah, v klubih in med organizacijami, za kar pa do sedaj ni bilo ne časa ne denarja. Radi tega bi bila potrebna v uradu v Washingtonu poleg političnega tajnika še ena oseba. — Smatra, da je bil uspeh deputacije v Washingtonu nad vse dober. Sprejem v uradu državnega podtajnika Wellesa in v uradu strategične službe pri DeWitt Pooletju je bil uspešen. Deputacija je dobila vtis, da ti uradniki poznajo naše razmere pa tudi našo pravico; poudarjeno je celo bilo, da naj še pridemo. O tem sprejemu je postavil poročilo za javnost in ga predložil bratu Roglju v pregled; to je imelo biti poročilo cele deputacije. Ni mu pa ugajalo, da je bilo priobčeno samo v njegovem imenu. Ameriška Domvojnica je poročilo drugače razumela in napadla Adamiča. — Ker je bila pisarna v Washingtonu nujno potrebna, se je o nji vršilo pismeno glasovanje in dovoljeno mu je bilo po \$50 mesečno za stroške in najemnino. Radi raznih očitkov pa je denar vrnil blagajniku. Sprejel je le \$75 za potne stroške. Vsako nerednost v zvezi z deputacijo odklanja in smatra, da je bil od predsednika prezrt, ker se ni sodelovalo v

predpripravah. Radi tega in radi kratkega časa tudi ni bilo stika z različnimi kongresniki, senatorji in časnikarji, kar bi naši stvari še več koristilo. — Na priporočanje sestre Prislund in br. Cainkarja je veliko pisal po naših časopisih o raznih fazah slovenskega vprašanja, kar so pa uredniki vzeli za navadne dopise; izvzeta je Prosveta. V Washingtonu dopisi ne štejejo veliko, pač pa uredniški članki, ker le ti baje predstavljajo ljudsko mnenje. Hvaležen pa je vsem časopisom, ker so njegovo gradivo priobčevali. — Potem podaja nekatero vzroke, o katerih misli, da so ga prislili do resignacije.

Poročilo se vzame na znanje. Zaključeno je, da se o resignaciji razpravlja kot o posebni točki dnevnega reda.

Zatem poda spisano poročilo blagajni br. Zalar. Do 27. februarja so skupni dohodki znašali \$3048.32, izdatki pa \$1128.77. V blagajni je še \$1919.55. Poda tudi svoje mnenje o raznih zadevah in priporočila za bodoče delovanje. Poročilo se vzame na znanje.

Zapisnikar in pomožni tajnik brat Kuhel poroča ustmeno o sledečih zadevah:

Napisal je pozive na organizacije za takojšnjo finančno pomoč SANS-u in za moralno oporo pri ustanavljanju podružnic. Upravni urad ni prejel do sedaj nobenega uradnega odgovora, razen kar se je čitalo v zapisnikih.

Pisal je tudi glavnemu odboru SNPJ in JSZ glede fonda JRZ, katerega preostanek se naj bi po na kongresu sprejeti resoluciji prenesel v blagajno SANS-a. Tudi na ta pisma ni prejel uradnih odgovorov ali obvestila o zaključku poverjenstva JRZ.

Po prejšnjem zaključku se je v Chicagu odprl upravni urad na naslovu 3935 W. 26th St.; sestoji iz treh sob in najemnina stane \$50 mesečno. Nekaj opreme, pohištva in pisarniških potrebščin je že kupljenih, potrčiti pa bo treba še nekaj denarja, predno bo urad odgovaljal potrebam. Pisarniško delo vodi Zvonko Novak, katerega plača z n a \$35 tedensko. Redna služba mu ne dopušta, da bi mogel čez dan posvetiti toliko časa temu delu kot je potrebno; samo korespondenca med člani odbora mu jemlje vse proste ure. Ko se delo SANSa še bolj razvije, bo treba nastaviti v urad osebo, ki bo posvetila ves svoj čas samo temu delu.

Podružnic je ustanovljenih 12, večjega gibanja v tem oziru pa pričakuje, ko bodo društva prejela okrožnico predsednika. Pripravljena so tudi provizorična pravila za podružnice, katere pa morajo biti najprej preledana in odobrena od tega odbora, predno jih moremo razposlati. Ravno tako je potrebno sestaviti pravila za ta odbor.

Priporoča, da v bodoče politični tajnik vodi vse priprave v zvezi z deputacijami, da se ne bodo pojavljale nerednosti in kratil čas. Istotako se naj politični tajnik v bodoče obrača naravnost do predsednika v vseh zadevah, ki se tičejo uradov političnega tajnika in predsednika. Nadalje poroča, da se je vršilo med člani odbora glasovanje o resoluciji glede Slovenskega dneva, katero je sprejela Slovenska ženska zveza in ni bilo ugovora proti sprejemu te resolucije. Glasi se:

"Ker je naše žensko srce že od narave sprejemljivo za vsako bolečino, zato tudi nihče z ubogim slovenskim narodom v njegovi strašni nesreči tako živo ne čuti njegove bolečine, kakor me ameriške Slovenke. Zato Slovenska ženska zveza v imenu vseh svojih tisočernih članic apelira na Slovenski ameriški narodni svet, da pro-

glas letošnjo cvetno nedeljo za Slovenski dan, praznik našega narodnega žalovanja in sočustvovanja z narodom doma.

"To nedeljo bo poteklo dve leti, odkar se je pričela strašna nesreča Slovenije. Ta dan naj bi slovenska srca tu v Ameriki obhajala kot dan žalosti pa tudi kot dan sočustvovanja z našo rodno domovino, posebno pa kot dan dela za njega rešitev. Vse slovenske nesebine naj bi imele različne prireditve, ki bi dale krepkega izraza naši bolečini pa tudi naši volji narodu pomagati, kolikor moremo. Način proslave si naj vsaka nesebina določi sama."

Poročilo pomožnega tajnika se vzame na znanje.

Brat Jurjevč poroča, da je Zapadna slovska zveza pripravljena žrtvovati do \$500 letno za politično akcijo SANSa; ker se predvidevajo veliki stroški, zlasti še, ako bo potrebno vzdrževati dve pisarni, je takojšnja denarna pomoč brezpogojno potrebna. Radi tega je tudi izposloval pri svojem društvu Illini Stars, da bo prispevalo po \$25 letno v ta namen.

Poročilo se vzame na znanje. Prva podpredsednica sestra Prislund naznanja, da je apelirala na podružnice svoje zveze, da pričnejo prispevati narodni davek v blagajno SANSa, če že ne več, vsaj po 25 centov mesečno od članice. Apel za SZZ za finančno pomoč bo reševala konvencija, ki se vrši meseca maja. Imela je nekaj predavanj v klubih o slovenskih vprašanjih, le škoda, da ni imela priložnega zemljevida Slovenije. Amerikancem neslovenske narodnosti je težko dopovedati. Potrebno je tudi, da se SANS oživi in se poda na delo. Ljudje povprašujejo, kaj so ovire. Pričakujejo tudi članov od predsednika. Potrebna je tudi kooperacija od strani vseh časopisov. Ali so tudi pozvani časopisi, da delajo z nami? (Pojasnilo: Uredniki vseh časopisov in revij so člani širšega odbora, torej se pričakuje od njih, da sodelujejo. Posebnih vabil niso dobili, pač pa je to bilo omenjeno v izčrpnih zapisnikih prve seje, ki so bili poslani vsem časopisom).

Poroča nadalje o deputaciji, v katero je bila imenovana tudi ona. Podtajniku Wellesu je

skupina imponirala, ker je predstavljala vse sloje.

Poročilo je vzeto na znanje. Brat Zalar dostavlja k poročilu o deputaciji v Washingtonu, da ni dvoma glede uspeha, ki ga je deputacija dosegla, kljub temu hočejo gotovi kritiki pokazati stvar v drugačni luči. S Slovenci se bo po sedanjih vojni postopalo vse drugače kot se je pa po prvi. Pojasnjeno je bilo tudi glede našega napora napram vojni in kupovanju v o j n i h bondev. Organizacije sodelujejo do mere, ki jo predpisuje zakladniške regulacije.

Brat Rogelj poroča glede deputacije, ki je po njegovem mnenju bila velik uspeh. Istotako se je napram njemu izrazil častni predsednik Louis Adamič, ki je deputacijo vodil

in napravil vse potrebno za avdienco. Kar se tiče razvoja SANSa, je apeliral na člane ABZ za organiziranje podružnic in sodelovanje v vseh ozirih. Glede izjave ABZ pojasni, da ima vsaka organizacija pravico sprejeti kako koli izjavo; nima pa ta izjava nobene skupnosti z njim kot drugim podpredsednikom SANSa.

Poročilo se vzame na znanje. Zatem poroča brat Cainkar. Poroča o potežkočah v imenovanju članov deputacije, ker je bil predsednik bolan in ni mogel

voditi kake redne korespondence z ostalimi člani odbora. Ne vidi umestno, čemu bi se kritiziral predsednik. Storil je več kot pa mu je zdravstveno stanje dopuščalo. Niti ne vidi umestno, čemu je bilo objavljeno v časopisih besedilo predstavne govora Adamiča, ki se je deloma nanašalo(o) na kupovanje bondev. Njegovo besedilo ni bilo pravilno prestavljeno v slovenščino, potem pa še potvorbno v dotičnem telegramu, ki je bil poslan iz Clevelanda. (Dalje prihodnjič.)

ZABAVNI KOTICEK

BREZ KURJE PEČENKE

(Križkraž)
Naše mesto clevelandsko sitnost večkrat ima neznanško: zmanjka viske mu, mesa, ljudstvo "kika," godrnja.

Ljudstvo jezno je, ker v lajni mora stati kje vsakdanji, stati tam po ure tri, pa se ti domov muči!

Zdaj pred prazniki je bilo, ženske je hudo jezilo, rade bi kaj spohale, vse so vam "prešnofale."

Težko res je za mesnino, šunke, krače, perutnino, in še to prav drago vse, cena vsak dan kvišku gre!

Piške bile so kaj drage: lb. — 45c — žive vage, race pa po petdeset, "pointov" treba ni imet.

Po Superior Ave. greste, blizu 41. ceste kurji tam je štor — mesar, vedno busy za denar.

Kolje, piške, peteline, on prodaja race fine, ter kopune, purmane, kar ti poželi srce.

Bilo to je Veliko sredo, zjutraj ženske že tja gredo, pred mesnico čakajo, da se vrata že odpro.

V vrsti dolgi jih je stalo tam čez trsto, se sukalo, vsaka b' rada prva bila, s kuro da domov bi šla

Krik nastane, vrsto bega Mrs. Doe se z neko krega v vrsto hoče ker pred njo, pa jo bunka kar s pestjo.

Vse priimke ta ji pravi, lase vleče ji na glavi, druga v nos jo zapesti, reva da kar krvavi.

Kmalu pa na lice mesta policija pride zvesta; ženske one, skregane bile so arestane!

V ječi do večera bile, ko so bonde položile; mož po vsako je prišel, je bentil, jezil se, klel.

Pa je vsaka teh družina, brez kokoši, petelina bila na Veliko noč, se jezila na vso moč.

Pred sodnikom
Sodnik: "\$1.10 kazni!"
Zatoženc: "Tukaj je dolar, čemu pa še 10 centov?"
Sodnik: "To je pa za federalni davek na razveseljevanje."

Prebrisan zamorec
V federalni davčni urad v Washingtonu, D. C., je letos prinesel neki zamorec svoje listine dohodninskega davka in položil blagajniku 25 centov kot naplačilo precej lepe svote. Blagajnik: "Kako to, da plačate samo en kvoder?"
Zamorec: "Slišal sem, da se lahko plačuje 'quarter' naenkrat."

V angleški igralnici za denar
Neki ameriški zamorski vojak je po naključju prišel v Londonu v znano hazardno igralnico. Vprašali so ga, za koliko funtov šterlingov stavi? Američan, ki še ni vedel vrednosti angleškega denarja, odgovori: "Jaz bom stavil eno celo tono."

V garderobi
Gost klerku: "Dajte moj klobuk."
Klerk: "Kakšne vrste je bil?"
Gost: "Popolnoma nov, zelene barve."
Klerk: "Zal mi je, vse nove klobuke sem že pred pol ure oddal."

V LOGE
v taj pokojini
stavljeno do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebo in družinske vloge.
Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. Henderson 6976
Cleveland, Ohio

Preizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

- 1. Ustavi glavobol
- 2. Uredi želodec
- 3. Ojači živce
- 4. Odpomoč ženskememu zdravju

CENA 50¢

MANDEL DRUG STORE
SLOVENSKA LEKARNA

15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.

Pošljimo po pošti
Lastnik te lekarne je član društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ

NAZNAVILLO IN ZAHVALA
Z vdanostjo v boju volje, naznavjamo, da je ljubi Bog k Sebi poklical drago soprogo in ljubečo mater.

Anna T. Opeka
rojena LINK

v starosti 36 let. Rojena je bila v South Chicago, Ill., dne 4. julija, 1906.

V nedeljo, 4. aprila, t. l. se ji je ponesrečilo, da je padla in se pobila; umrla je ob 12:30 s jutra, dne 6. aprila. Zapuščala moša in dva sinčka.

Spadala je v bratovščino Križanekih žena in mater pri cerkvi matere Bojke, kakor tudi v društvo sv. Ane, št. 127 KSKJ, Waukegan, Ill. Bila je tudi Den Mother pri Cub Scout Troop, št. 118 Boy Scouts of America.

Pogreb se je vršil dne 9. aprila iz cerkve Matere Bojke na škofijsko pokopališče Vnebovnetja (Ascension Cemetery) v Libertyville, Ill.

V dolžnost si štujemo, da te prirčno zahvalimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so bili nam v tolažbo in pomoč v čam naše bridskosti.

Zahvalimo se častiti duhovščini: Rev. M. J. Hill, Rev. M. J. Cepon in Rev. T. O'Brien za pomoč v bolnišnici kakor tudi pri pogrebu sv. maši in Rev. M. J. Butala za obisk in molitve.

Iskrema zahvala vsem, ki so darovali za svete maše, za kranne vence in avtomobile; pogrebništvu Mr. Joseph Nemanichu, za postrežbo in vodstvo pri pogrebu; vsem društvom za skupne molitve in udeležbo pri sprevedu. — Sestram društvu, ki so nosile krsto in vsem, kateri so prišli od blizu in od daleč nam na pomoč. Bog jim poplačaj.

Za Te pa, draga soproga in ljubeljena mati, darujemo naše molitve. Ti pa bodi po božjem umiljenju naša priročnica pri božjem prestolu.

Zalujoci ostali:

MICHAEL OPEKA, soprog.
MICHAEL JR. in ROBERT, sinova.
MRS. MARY JAKOVIC in MRS. ROSE HURZY, sestra.
FRANK, EDWARD, ANTON in JOSEPH LINK, bratje.

North Chicago, Ill., 26. aprila, 1945.

NAZNAVILLO IN ZAHVALA
Z žalostnim in globoko potrim srcem naznavjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prečialnostno vest, da je Bog poklicel k Sebi in izgnill smo iz naše srede naše preljubljeni in nikdar pozabljeni soprogo in skrbno mater

Terezijo Bašca
rojena BRICELJ

ki je vedno v boju volje vdana in previdna s svetimi sakramenti po dolgi bolezni zatnila svoje mile oči in v Bogu zasjala večno spanje dne 30. marca, 1943. Doma je bila iz vasi Dobrunje, fara Sv. Lenart pri Ljubljani, po domače Adamova, rojena leta 1876. Po opravljeni slovenski sveti maši v cerkvi sv. Vida, smo jo položili k večnemu počitku dne 2. aprila, 1943 na Calvary pokopališče.

Tem potom se želimo globoko hvaležni prirčno zahvaliti Rev. Max Sodji za podeljene svete sakramente, za opravljene molitve ob krsti pred pogrebom, za spremstvo iz A. Grdina in Sinovi pogrebne kapele v cerkvi in na pokopališču, ter za opravljeno pogrebno sv. mašo in cerkvene pogrebne obrede. Enako tudi prisrečna hvala Rev. Andrew Andreyu in Rev. Louis Bazniku za navzočnost in assistenco pri sveti maši.

Iskrečno se želimo zahvaliti dobrim sosedom in prijateljem za molitve in tolažbo pred smrtjo, enako tudi vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste se je spomnili in jo obiskovali za časa bolezni in ki so nam bili v prvo pomoč in tolažbo in nam na en način ali drugi kaj dobrega sturili v teh najbolj težkih in žalostnih dnevih kakor tudi iskrena hvala vsem, ki so prišli pokojno pokropiti, vsem, ki so šli in z nami in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

V globoki hvaležnosti se želimo prirčno zahvaliti vsem onim, ki so v blag spomin pokojni okrasili krsto s krasnimi venci.

Prirčno zahvalo želimo izreči vsem, ki so v tako obilnem številu darovali za svete maše, ki se bodo brale za pokoj njene duše. Oprostite, ker ne navajamo posameznih imen vsled velikega števila.

Iskrečno se želimo izreči tudi Mrs. John A. Tompkins, ki je v spomin pokojne darovala za Rdeči križ namesto svete maše.

Prirčno se zahvaljujemo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu!

Nadalje želimo izreči našo iskreno zahvalo članicam društva sv. Marije Magdalene, št. 162 KSKJ in društva Sra Marije (staro), ki so se udeležile skupne molitve ob krsti pokojne in je spremile v cerkev in do groba. Posebna prisrečna hvala pa članicam, ki so nosile krsto ter so jo spremlile in položile k večnemu počitku.

Prisrečna lepa hvala članstva cerkvenega pevskega društva Lira, ki so prišli zapet ganjlive žalostinke na večer pred pogrebom.

Našo iskreno zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Anton Grdina in Sinovi za vso prijamo dostojljivo naklonjenost in za lepo uredjen pogreb.

Fonovna hvala vsem skupaj. Pokojnico priporočamo v molitve in blag spomin!

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soproga in draga mati, Bog Te je poklicel in moral si se ločiti od nas in žalostna so naša srca, ker Tebe ni več med nami. Ko smo ob krsti zbrani zadnjič gledali Tvoj mil obraz, nas je tolažilo edina misel, da si rešena trpljenja in utrujena si lega k zaslužnemu večnemu počitku, kjer si trpljenja ne skrbi. V ljubezni in hvaležnosti Te homo ohranili vedno v sladkem spominu in ljubi Bog naj Te obilno poplača in naj Ti podeli večni mir in nebeška luč naj Ti sveti.

Zalujoci ostali:

ANTON BAŠCA, soprog.
ROSE, poročena Zak; NETTIE, poročena Leslie; CHRISTINE, poročena Duché, hčere.

FVT. EDWARD, HENRY in STANLEY, sežje.
NORMAN, vnak; BERNICE, DORIS in ROSEMARY, vnukinja.
Tukaj zapuščata tudi brata Frank Bricelj in sestro Jehano Krmanc.

Cleveland, Ohio, 30. aprila, 1943.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI DRAGEGA MOŽA IN LJUBLJENEGA OČETA

Jožefa Goldija

ki je nas za vedno zapustil dne 7. maja, 1941 v starosti 59 let. Ni skoraj večera, da ne bi Te v duhu videla in sanjala o Tebi, ki si nas tako nepričakovano za vedno zapustil.

Pokojni ni bil nikdar bolan, nikdar ni klical zdravnika. Dne 6. maja nič hudoga slutit, je še delal, toda drugi dan se je nepričakovano preselil v večnost.

Ljubí naš oče, mislim, da se vidite tamka s Tvojimi sedmimi otroci, štiri sinovi in tremi hčerkami, ki so odšli v večnost še pred Teboj. Zadnja in edina hčerka, ki je umrla leta 1922, je bila stara 15 let in pol.

Kako hudo je bilo nama takrat, kako hud udarec!! Mislim sem, da tega udarca za oboje ne bom prebolela; zdaj si nas pa še Ti zapustil! Počivaj sladko v miru božjem in na svidenje tamkaj — nad svedrami!

Zalujoci ostali:

JOSEPHINE GOLDIE, soproga.
JOSEPH, LOUIS in FRANK, sinovi; sadnji je v armadi v Texas.
Pittsburgh, Pa., dne 6. maja, 1943.

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

SGT. JEVITZ, WOUNDED, NOW IN U. S. WANTS TO RETURN "TO FINISH JOB"

Joliet, Ill. — Sgt. Jevitz, a member of St. Joseph's Society, No. 2, who has been in the armed service of his country since March, 1941, and overseas for the past 10 months — first going to Ireland, then to Scotland, later was severely injured in the north African war zone in the performance of duty. After being given what hospitalization possible at the African front, he was returned and arrived recently at New York for further treatment.

Here are some remarks in a recent letter from Sgt. Jevitz to his Dad (Mother is dead), sisters and relatives here in Joliet: " . . . Consider it to be a misfortune being back in the States when so many thousands of men are up on the fighting front do-

ing their all, parting with limb and life—many of them my buddies. All I can say is that I hope to be able to go back again soon and help finish something that I wanted much to stay and see finished."

He always was that way — a brave boy!

Sgt. Jevitz is the only son (he has 3 sisters) of Bro. Frank Jevitz (Zivetz), 1019 Oakland Ave. At the time of entering, he was employed at the local Ruberoid Roofing Mfg. Co. as an electric welder. While in the several army camps of this country, he was an instructor in welding.

May he soon recover, and if possible, visit his family and his many friends back home.

And with you all — for Victory!

John L. Jevitz, cousin.

REV. S. F. SOKLIC, KSKJ MEMBER, WILL BE ORDAINED TO PRIESTHOOD

Lorain, O. — Rev. Sebastian Francis Soklic, T.O.R., son of Francis and Joanna Berk Soklic, 1729 East 32nd St., will be ordained to the priesthood in the Cathedral of the Blessed Sacrament, Altoona, Pa., Saturday, May 8. The Most Rev. Richard T. Guilfoyle, bishop of Altoona, will officiate.

Rev. Sebastian F. Soklic was born in Joliet, Ill., May 11, 1916, and received his elementary education at SS. Cyril and Methodius parochial school and Lorain high schools. He graduated from St. Francis College, Loretto, Pa., with the degree of A.

B. He joined the Third Order of Franciscans Sept. 1, 1935. His first Solemn Mass will be sung in SS. Cyril and Methodius Church in Lorain on May 16. Rev. Milan J. Slaje will be archpriest, Rev. Ludwig J. Virant, deacon, Rev. Joseph Matun, subdeacon. Sermons will be delivered by the Rev. Adrian Veigle, T.O.R. and the Rev. Alexander Urankar, OFM.

Rev. Sebastian Soklic, T.O.R. is a member of SS. Cyril and Methodius Society, No. 101, in Lorain. Over 300 invitations have been issued for his first Mass.

TEAM SCORES FEATURE AS JOLIET MEN WARM UP FOR MIDWEST TOURNEY

Joliet, Ill. — Last week's session of the Joliet KSKJ Men's Bowling League featured good team bowling rather than the individual bowling feats, with the teams rolling high 2500 or 2600 series. The first place tie between The Eagle Store team and the White Front Liquors was broken, as the Eagle team dropped two games to the Tezak Florists while the White Front Liquors scored two wins over the luckless Avsec Printers.

Slovenic Coals trip Peerless Printers Twice

The Slovenic Coals came up with games of 805, 908, and 862 to win two games from the Peerless Printers, who chalked up games of 885, 895, and 769. Al Juricic's 200, Father Butala's 195, and Tony Golobitsh's 192 game pulled the second game out of the fire and a win for the Slovenics by only 13 pins. Frank Ramuta's 542 and Rudy Pruss's 518 series were high for the Peerless team, while Father Butala's 562 and Al Juricic's 519 series were high for the Slovenics. *The Eagle Drive Stopped by Tezak Florists*

The Tezak Florists, with the weak sister bowlers shining, garnered games of 867, 878, and 844 to trip the Eagle store team twice. The Eagles scored games of 913, 849, and 801. Johnny Kren's 575 and Will Kuhar's 573 series topped the Tezak scores while Matt Slana's 580 and Andy Kludovic's 541 series were tops for the Eagles.

White Front Liquors Drop Avsec Printers Twice

The White Front Liquors received undisputed possession of first place by one game when they won two games from the Avsec Printers on scores of 876,

920, and 813 to 856, 854, and 869. The White Front Liquors won the first game by 20 pins thru the fine finish bowling of Johnny Azman and George Karl. Eddie Carpenter's 209 and Rudy Ramuta's 208 games enabled the Avsec's to salvage the last game of the series.

Ten Pin Sputters . . .

George Karl received a tremendous cheer from the crowd . . . by pulling off a big three pin split . . . Father Butala was really mowing down the pins . . . came up with good scores of 163, 195, and 204 . . . he really 'd the pocket on his shots . . . must give a good hand to Frank Buehar and John Kren . . . the Tezaks weak-sister bowlers . . . for it was their good bowling that downed the Eagle team twice . . . poor Gene Tezak is really a fine 9 pin and "wiggler" bowler . . . had many nice pocket hits but few strikes . . . even Flash pointers couldn't shake off the jinx spell . . . Flash is burning up the alleys lately . . . for the last two rounds he is bowling at a 190 average pace . . . Tony Golobitsh, when good, is very good . . . but when he is bad, he is very, very bad . . . gets a lot of helpful bowling advice from Missus Gen . . . we have some good back-seat bowlers to cheer and kid the boys on the bowling lanes . . . Doc Zalar looked very tired . . . is very busy these days . . . we're surprised that he can hold such a good average on bowling only once a week . . . Willard Kuhar was not on the "line" at 11:00 . . . Charley Gregory had one of those good bowling nites . . . as the spare pins watched the balls roll by . . . his hook was

(Continued on Page 8)

FRISCO LODGE INVITES ALL TO SOCIAL

San Francisco, Calif.—Members of St. Francis Society, No. 236, are hereby notified and urged to attend our dance given on May 16, 9 p. m., in the Slovenian Hall.

Let's have a good attendance. Invite your friends and our fellow countrymen in the armed forces.

In the month of May all members must pay 35c special assessment into the society treasury.

All members are requested to perform their Easter Duty and members not residing in a Slovenian parish will please submit a testimonial of performance from your pastor.

Joseph J. Nanut, sec'y.

VICTORY GARDENS IN 1943

The rationing of canned vegetables and fruits has immediately made apparent the need for more and better Victory Gardens this year than last. The more fresh vegetables we grow in farm gardens, back-yard gardens, on garden plots, in community garden projects, the better we shall be supplied with the vitamins and minerals we need for a diet adequate to meet the strains of civilian life in wartime. Furthermore, the food home-canned from our own garden plots will not cost us any of those precious squares in the ration book.

The government is asking every farmer, where climate and water supply permit, to produce the family's entire supply of vegetables and as much fruit as possible. The goal is 125 quarts of processed fruits, and vegetables for each member of the family. The farmer is asked to sell any surplus of canned foods to the local grocer, thus saving long-haul transportation.

Town and suburban dwellers with suitable space are asked to grow as large a supply of vegetables as time and energy permit. If they are able to can and dry some of their vegetables, that will help relieve transportation facilities as well as cut down their own food costs.

People living in cities and metropolitan areas are encouraged to seek community or allotment gardens on the outskirts or on vacant property accessible by bus or street car and develop garden plots 30 by 50 feet or larger for growing vegetables for home consumption.

Of the 16,000,000 members of the American Junior Red Cross, millions can lend an effective hand in the Victory Garden program—and get a lot of fun out of it, too.

Consult your state department of agriculture, your local agricultural agent and the United States Department of Agriculture. Again this month we recommend "Victory Gardens," a new and practical pamphlet of the United States Department of Agriculture. Apply to the Superintendent of Documents, Washington, D. C. The price is five cents and stamps are not accepted.

FOUR BROTHERS SERVE COUNTRY

Sgt. Joseph Miholic

Pvt. John Miholic

Michael Miholic

Seaman Stanley Miholic

Four KSKJers from one family, serving Uncle Sam in widely separated parts of the world, sons of Mr. and Mrs. Vinko Miholic, 1016 McAlister Ave., No. Chicago, Ill.: Sgt. Joseph Miholic, U. S. Army, serving in and around Australia; Stanley Miholic, Seaman First Class, in the U. S. Coast Guard, has been in Hawaii since June, 1942. Michael Miholic, private in the U. S. Marines, is somewhere in the Pacific since Jan. 1942. Pvt. John Miholic, 10, the youngest

LETTERS FROM OUR BOYS

New Orleans, La. — I did not write before because I was too busy. Then, too, I was home on a leave in Feb. which took up my time in seeing the folks back home.

Boy, was it good to be home to see my family and girl friend again, not to mention my friends in Chicago.

While home I went down to the Southwest alleys to watch our Steves perform. I also bowled with them and got my 525.

On my next leave I hope to announce some good news, and I hope some of my pals will be home at the same time, for I would like to make it a military affair.

I did fairly well in the local league, winding up with a 168 average. In the USO we have three more games to go. So far I have an average of 171, and next year I hope to do much better—and I hope it will be with the Chi Steves and the Midwest bowling tourney.

In the line of sports, I also play baseball here, doing mound duty for our team, and thus far have won three and lost two. We play three games a week. Recently we won an 8 to 3 verdict over Tulane—and boy, was it a game! Our regular league will open May 4, and it should be a merry race for the pennant, because the teams are really tops here. Last year we wound up in second place.

We see all the games here free, and believe me, they really are good. Once a year we have an all-star game, and I have had the pleasure of playing in the tussle.

Altho, perhaps a little late, I hope all the boys in the service, as well as all KSKJ members had a very pleasant Easter.

I also extend my thanks to all the people in Chicago who made my furlough so pleasant.

Many of the boys at my camp are from Chicago, Cleveland and Michigan, and they are a real lot of fine fellows. Most of the Catholic boys go to Communion every month, and we are all planning to receive on Mother's Day.

In closing I extend my regards to all the Kay Jay boys and women, and give a special hello to all my friends in Chicago, especially members of St. Stephen's Society, No. 1.

Cpl. Eddie Retel,
227th M. P. Co.,
Pokerham Station,
New Orleans, La.

Lakeland, Fla.
April 23, 1943.

Dear Editor:

First of all, I wish that you and all the members of KSKJ had a very good Easter. I am feeling fine, and my work is coming along very well.

After we get through with sick call every morning, the sur-

(Continued on Page 8)

of the foursome, is with the U. S. Army Engineers Corps at Ft. Story, Virginia.

The four boys and the entire Miholic family, are members of the KSKJ lodges in Waukegan. All four boys are members of St. Joseph's Society, No. 53, and are well known for their athletic abilities, having participated in every KSKJ tournament activity in every line of sport. The Miholic boys attended the Mother of God Schol. The Miholic family is certainly doing its share for the nation's cause.

THE TOURNEY LINEUP

	5-Man Teams	Past 45	Ladies	Juniors	Total
Chicago	17	5	12	5	39
Joliet	8	—	4	—	12
La Salle	—	—	1	—	1
Milwaukee	6	—	3	—	9
Sheboygan	2	—	5	—	7
South Chicago	3	—	1	—	4
Waukegan	8	1	5	—	14
Elmhurst	—	1	—	—	1
Indianapolis	3	—	—	—	3
Aurora	1	—	—	—	1
Supreme Officers	2	—	—	—	2
	50	7	31	5	93

93 TEAMS ENTERED IN MIDWEST BOWLING MEET, BILLED THIS WEEKEND

Chicago, Ill. — Although falling short of the previous entry records, the Midwest KSKJ Bowling Association is happy to announce that a commendable entry of 93 teams has been entered in the 16th annual meet to get under way May 6.

The annual tourney will be staged at the Southwest Recreation, 1659 Blue Island Ave., and will run through Sunday, May 9.

The tourney roster fell off this year, because some towns were not able to meet their quotas, owing to the war effort. However, the lineup is favorable, and in addition to the 93 teams, there are 91 doubles and 182 individual entries, all to roll for portions of the \$1600 prize money.

Most of the 1942 champs will be at hand to defend their honors. One of the highlights of the meet will be the appearance of Bertha Urbancic, ace bowler from Indianapolis, who will be paired with Tillie Pesut in the doubles. Both bowlers, members of the famous White Rock team, will also roll in the singles.

The Midwest KSKJ Bowling Association, through its secretary Frank P. Kosmach, thanks all who will participate in this year's tournament. Thanks also to the army bowlers who are now in the armed forces and wishes of godspeed and a safe return. A souvenir program will be sent to any service man who requests same.

The social activities will be confined to the rathskeller below the alleys, and will be topped off with a dance Saturday night in St. Stephen's School Hall.

"We are going to miss some of our boosters," said Mr. Kosmach in looking over the entries.

"Babe and Ann Kvaternik from Minnesota, a representation from Cleveland, Lorain, Canonsburg, a certain Miss from La Salle, Jo Novak of Milwaukee, and a number of boosters from Joliet."

"We are hoping that some of those listed as missing from the lineup will surprise us. However, we appreciate the conditions, and we assure all our former boosters that we will be thinking of them."

Missing will also be the Supreme President's team from Pueblo, due to the urgency of war work.

"The Board of Directors of the KSKJ Bowling Association are urged to invite all service men to participate in our coming tournament. If the service man is a KSKJ member, he is more than welcome to be with us and bowl."

"The Association expresses its thanks to the Chicago Committee, and particularly to John Terselich and the sponsors who garnered an entry list of 39 teams from Chicago.

"All bowlers and fans are again reminded that this organization was formed principally to give members an opportunity to become acquainted with members from other localities. The aim always has been to promote good sportsmanship, and not to line up a few good bowling teams. Our tournaments would never have been successful if all the lodges concentrated only on entering "ace" teams.

"The Bowling Association will continue to distribute the prize money on the basis of 60 per cent for good bowling, and 40 per cent for good fellowship. As in previous tournaments all entry money collected will be distributed in full.

(Continued on Page 8)

MOTHER LOVE

One morning God looked down from the windows of heaven upon the world, meditated for a moment, and bade an angel come near.

"Go down unto earth and live there ten hundred years," said God, "and when that time shall have come to pass, gather unto thy bosom the seven most precious things thou wilt have seen, and return with them unto Me in paradise."

And forthwith the angel did God's bidding. When ten hundred Junes had painted the meadows green and ten hundred Novembers had blanketed the hills in snow, the angel made ready to carry out the bidding of the Lord and return whence he had come. He gathered unto Him a white flower, a raindrop, a bar of bright gold, the marble figure of a Greek boy, a pomegranate, a piece of purple, and a mother's love.

fair than pearl and swifter than the flaming tresses of a comet, and at last he came unto the gates of heaven, and amid the trumpeting of seven archangels who rejoiced, bore unto the throne of God the seven most precious things of earth. But lo!—the white flower was dead! And the raindrop had vanished and the bar of bright gold had fallen to dust. The statue of the Grecian lad was shattered, the pomegranate shrunken out of color and form, the piece of purple faded and torn; only a mother's love remained unchanged.

Seeing this, God smiled and was exceedingly happy, and He said unto the angel, "Verily, thou hast chosen wisely. For there are not seven most precious things, but only one—and it is a mother's love!" — Selected.

Across the field of years this

MAYOR OF NEW YORK AIDS YUGOSLAV PRISONERS OF WAR

The Hon. Fiorella M. LaGuardia received a request from a Yugoslav prisoner of war for a food parcel addressed "President of New York, U.S.A." He visited the national headquarters of the United Yugoslav Relief Fund, 11 West 57th Street, New York City, and packed the parcel himself.

CHICAGO IS READY TO WELCOME BOWLERS, FRIENDS TO MIDWEST MEET.

Chicago, Ill. — It's set them up and watch them fall as the Midwest 16th. Bowling Tourney gets under way on the Southwest Alleys May 6th. Thursday.

Chicago hospitality and goodwill shall not be found wanting. We want you all to return to your communities with nothing less than pleasant memories.

Some 95 teams (latest count!) shall gun for the coveted Midwest crown. And here and there have come rumors of "dark horses."

A reminder! Don't forget the Tourney Dance at St. Stephen's hall on Cermak Road at Wolcott Avenue. The date is Saturday evening May 8th.

JOLIET MEN'S LEAGUE

(Continued from page 7)

really running away . . . I really thought that it would wind up in "Plainfield" . . . we have some very good starting-and-finishing combinations . . . that is, lead-off and anchor men . . . namely John Bluth - George Karl; Eddie Carpenter - Rudy Ramuta; Doc Zalar - Frank Ramuta; Tony Buchar - Al Juricic; Roy Keith - Gene Tezak; and Andy Kludovic - Matt Slana.

Joliet KSKJ Men's Bowling League Standings

Table with 4 columns: Team Name, W, L, Pct. Rows include White Fronts, The Eagle Store, Avsec Printers, Peerless Prints, Tezak Florists, Slovenic Coals.

CHANGE MEETING

Bridgeport, O. — Due to the observance of Mother's Day on Sunday, May 9th, the time of our regular monthly meeting of St. Barbara's Society, No. 23, is changed from 2 o'clock until 7:30 in the evening.

WOMANS LOT

For a woman there are three subjects and three alone, no matter how many varieties one may mention. They are love, maternity, and sorrow.

IN SERVICE

Pfc. John J. Heraver, Jr. Waukegan, Ill. — Pfc. John J. Heraver, Jr., son of Mr. and Mrs. John Heraver, 930 Adams St., is another fine KSKJ member.

PRAYER TO OUR LADY FOR THOSE IN SERVICE

Mother, dearest, Mother fairest, Help your soldier sons at war, Keep them through the fire and fighting,

LETTERS FROM OUR BOYS

(Continued from page 7) geon calls us together, and teaches us our First Aid, so that we will know what to do in every emergency.

LADIES LEAGUE CLOSES

Waukegan, Ill. — The Ladies Business Bowling League completed their annual bowling schedule at the Mother of God Bowling Alleys, and Secretary Mrs. Joseph Zorc has compiled the following final standings of teams and individuals.

Final League standing: Table with 3 columns: Team Name, W, L, Pct. Rows include Cepon Bros, Goodman's, Eisenberg's, 10th St. Boosters.

Individual average: Table with 2 columns: Name, G. Pins - Ave. Rows include K. Petrovic, G. Repp, G. Zupec, F. Terchek, M. Oblak, M. Ogrin, M. Grom, A. Grum, A. Gantar, J. Mozina, P. Mesec, A. Zorc, A. Despot, M. Mozina, P. Petric, L. Johnson.

The annual bowlers party will be held at the Fireside Inn at which time election of officers and plans for next year's league will be on the program.

KNIGHTS RECEIVE HOLY COMMUNION

Brooklyn, N. Y. — On Sunday morning, April 4th, the Knights of Trinity members traveled to New York City to St. Cyril's church and received Communion at the 8 o'clock Mass.

Every member was present outside of Paul Kavic and John Klun who are in the Armed forces and Steve Mohorko who resides in Wisconsin.

After Mass the boys went back to Brooklyn to partake of a well earned breakfast at Hettel's restaurant on St. Nicholas Ave. in Ridgewood.

That is one meal I always look forward to as it is eaten in an atmosphere of laughter and sincere fellowship.

Immediately after breakfast the boys walked over to the Ridgewood Grove bowling alleys and spent a couple hours trying to beat each other's head off.

All in all it was a very enjoyable day.

John P. Staudohar.

93 TEAMS ENTERED

(Continued from page 7)

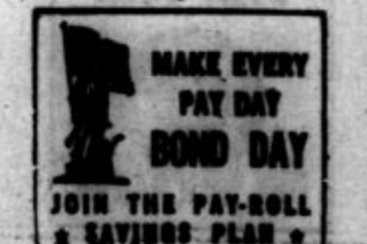
"The Association and the Chicago Committee," said Mr. Kosmach, in the final pre-tourney announcement, "extends a cordial welcome to all bowlers and friends, and hopes that this manifestation of KSKJ spirit will please the boys in service and serve as an incentive to make the current membership drive a success."

LETTERS FROM OUR BOYS

(Continued from page 7) The weather here in Lakeland is very nice.

Will have to close now and once again I hope that you all had a very good Easter.

Pvt. John Mencin, former sec'y of No. 226 KSKJ.

MOTHER

When God looked down upon the earth And chose to put new blessings there, Gifts from above to show His love

The hily's sweetness is forgot, The sunset splendors fade to gray, But fresh and dear, through changing year, Through quiet night or eager day,

PRAYERS FOR PEACE

Always mindful of his sovereign duty as the Vicar of the Prince of Peace to strive at all times for the reign of peace and justice in the world Pope Pius XII has again turned to his spiritual children everywhere to join with him in prayer for the restoration of concord among the nations.

Mary is not only the Mother of the Prince of Peace but she is the mother of all mankind. Christ gave her to us as a mother in the solemn moment of His Crucifixion.

Her mother's heart was pierced with the sword of sorrow when sinful men crucified her

OUR AMERICAN GOVERNMENT

Ed. Note: This document is a revision of Document No. 210, of the House of Representatives, Seventy-seventh Congress, first session. House Document No. 210 was a revision of House Document No. 152, of the same Congress. House Document No. 152 was a revision of 132 questions and answers that were inserted in the Congressional Record September 12, 1940.

Is there any restriction on what a President may veto? May he veto a declaration of war or a constitutional amendment?

Not very many. During the 8 years Woodrow Wilson was President he vetoed 33 bills. President Harding vetoed 5; President Coolidge 20, and President Hoover 20. President Cleveland vetoed more bills than any other President before President Franklin D. Roosevelt, but the bills were mostly private session bills.

AN ENGLISH VOICE ON THE MARTYRDOM OF THE SLOVENES

The "Contemporary Review," one of England's most distinguished periodicals, published Feb. 1943 (No. 926) an article describing the sufferings of Slovenia—the Northern section of Yugoslavia—which was divided by the Axis invaders into three parts and annexed by Germany, Italy, Hungary.

(Continuation)

First Section: Complete deportation from three districts to Poland, Germany and Alsace. (In their place, Bessarabian and Tyrolese Germans are settled) 75,000. Deportation from Carinthia of all "Yugoslav-minded" families, 2,400 families in all, 10,000. Verified number of hostages shot, 1,418.

Second Section: Deportation of families and individuals to Serbia from various parts of Slovenia, 31,000. Children forcibly taken away from their parents and taken to unknown destinations, 8,000. "Disappearances" and escapes, fate unknown, 38,000.

Third Section: Males sent to forced labor, 18,000. Presumed in prisons and concentration camps, 8,000. Presumed killed as a result of "actions against the Communists," 2,000. Girls forcibly recruited and sent to unknown destinations, 8,000.

Total, all three sections — 203,468.

Amongst the deported, killed and imprisoned are all the intellectuals of the nation who could be found on Slovene soil. Of the 764 priests on active duty, only sixteen are left at the time of writing. No lawyers, professors, or doctors have been spared.

230,000 Slovenes; First Section: Deported male inhabitants between 16 and 50 years of age, 31,000. Verified number of hostages shot, 784. Victims of secret Italian agents who posed as "Communists," 654.

Third Section: "Disappearances" and escapes, fate mostly unknown, 4,300. Killed during "action against the guerrillas" (approximately), 3,000. Presumed in prison, 2,000.

Total, both sections — 41,738.

In addition, the Yugoslav Government has proof that from March to Sept. 1942, 158 villages have been systematically and completely destroyed during "Action against the guerrillas."

Selected Editorial: A CALL FOR RELIGION

When Horace Mann advocated the neutral school system that America possesses today, he sought to destroy religious bigotry through the abolition of all religious instruction in the school, feeling that, if there were no religious controversies of differences within the school, there would be none without.

Lately there has been a movement in America to restore religious instruction to its proper position. We hope that much worth while comes of this.

With clarity and foresight did Pius XI warn that "the so-called 'neutral' or 'lay' school, from which religion is excluded, is contrary to the principles of education. Such a school, moreover, can not exist in practice! It is bound to become irreligious."

Consequently, it was with extreme pleasure that we read the words of Dr. Robert Sproul, president of the University of California and a non-Catholic, when he deplored the elimination of "all mention of religion from schools and universities."

Perhaps the hour for the emancipation of the American school is approaching. — The Gothic, Detroit.

The Page Must Lead!